

Årsrapport 2021

Innhold

1.	Leders beretning	4
2.	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	6
3.	Årets aktiviteter og resultater	7
3.1	Innledning	7
3.2	Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og tidsbruk	7
3.3	Overordnede utfordringer og prioriteringer	8
3.3.1	Midlertidige lokaler – ferdigstilling og utvikling	8
3.3.2	Permanente lokaler i nytt regjeringskvartal.....	12
3.4	Mål 1: Elever, lærere og lærerstudenter lærer om terrorangrepet 22. juli	13
3.4.1	Stor pågang fra skoleverket	13
3.4.2	Undervisningstilbudet.....	14
3.4.3	Digitale tilbud: Min historie og Perspektiver på 22. juli.....	15
3.4.4	Demokratilæring på Utøya.....	15
3.4.5	Besøkstall	15
3.4.6	Lærerkurs og kurs for lærerstudenter.....	20
3.4.7	Nyansattkurs for departementene.....	21
3.5	Mål 2: Senterets læringsressurser er tilgjengelige for befolkningen i hele landet.....	21
3.5.1	Digitale læringsressurser	21
3.5.4	Sosiale medier	23
3.5.5	Øvrig ekstern formidling og foredragsvirksomhet.....	24
3.6	Mål 3: Senteret dokumenterer, bevarer og formidler perspektiver og gjenstander.....	25
3.6.1	Dokumentasjon og bevaring av personlige historier.....	25
3.6.2	Filmprosjektet <i>Historier om de vi mistet</i>	26
3.6.3	Samlingsplan for bevaring og formidling av utvalgte gjenstander	27
3.6.4	Deltakelse i den offentlige samtalen	28
3.6.5	Deltakelse i forskningssamarbeid	29
3.6.6	Nettverk og samarbeidspartnere	30
3.7	22. juli-senterets 10-årsmarkering etter terroren i 2011	33
3.7.1	Markeringsutstillingen 10 ÅR ETTER:.....	33
3.7.2	Skolekonkurransen <i>Aldri mer 22. juli?</i>	34
3.7.3	Arrangementsrekken 10 ÅR ETTER:.....	34
3.7.3	Øvrige aktiviteter knyttet til 10-årsmarkeringen	38

4.	Styring og kontroll i virksomheten	39
4.1	Inkluderingsdugnaden	39
4.2	FNs bærekraftsmål	40
4.3	Samfunnssikkerhet og beredskap	43
4.4	Håndtering av covid-19-pandemien.....	44
4.5	Tilstand for kjønnslikestilling.....	45
5.	Vurdering av framtidsutsikter	47
VI.	Årsregnskap.....	50

1. Leders beretning

22. juli-senteret legger bak seg enda et annerledes år, med ny nedstenging og fortsettelse av den uforutsigbare pandemisituasjonen fra 2020. Likevel har 2021 vært et svært produktivt og aktivt år for minne- og læringssenteret i Teatergata 10 – ikke minst på grunn av 10-årsmarkeringen for 22. juli.

I 2021 har senteret vært en synlig formidler av 22. juli og tilgrenset tematikk. Vi har tross lange perioder med stengte lokaler hatt over 15 000 besøkende, vi har åpnet vår første temporære utstilling, avholdt arrangementsrekke og markeringer, gjennomført en landsdekkende skolekonkurranse, holdt kurs og foredrag, hatt fullbooket undervisning. Parallelt har vi utviklet nye opplegg, startet arbeidet med ny digital plattform, etablert en profesjonalisert samlingsplan, og fulgt prosessen permanent senter i nytt regjeringskvartal. I tillegg har vi gjennomført en omstillingsprosess hvor vi har gjennomgått og profesjonalisert roller, fordelt arbeidsoppgaver og analysert kompetansebehov slik at vi er bedre rustet til å møte arbeidet med å bygge nytt permanent senter samtidig som vi skal videreutvikle minne- og læringssenteret i Teatergata i årene som kommer. Omstillingsprosessen er gjort i tett dialog med tillitsvalgte, verneombud og staben.

Sammen med våre gode samarbeidspartnere, særlig Støttegruppen og AUF har 22. juli-senteret møtt målene satt i tildelingsbrevet, og nådd både skoleverket og allmennheten med minne og kunnskap om 22. juli.

10-årsmarkeringen satt igjen søkelys på 22. juli, mange vil si med fornyet kraft. Vi fikk bøker og nye stemmer som for alvor ga oppmerksomhet til konsekvenser og årsaker bak terroren, AUF og andre løftet en debatt om et manglende politisk oppgjør, enkeltmennesker fortalte om hvordan det er å leve med fysiske og psykiske ettervirkninger, og ny forskning løftet viktige perspektiver om hvordan vi lever videre, både som personer og som samfunn. Vi så hvor viktig det er å holde samtalen om 22. juli levende, og opplevde stor pågang både mht. undervisning og fra media og andre som etterspurte vår kunnskap.

Vi tar rollen som forvalter av 22. juli-historien på alvor, det er vår oppgave å fortsette å føre samtalen om 22. juli videre også når lysene fra 10-årsmarkeringen har slukket. Stadig flere har få eller ingen minner om terrorangrepet, og må lære om hva som skjedde. Samtidig har vi en viktig rolle i å bidra til å motvirke trusler mot demokratiet. 2021 startet med stormingen av Kongressen i USA, og i løpet av året har vi sett på-virkningen Covid-19-pandemien har hatt på spredningen av farlige konspirasjonsteorier. De siste årene har vist oss hvordan kunnskapsforakt og konspirasjonsteorier, mistillit og hat kan sette grupper opp mot hverandre og utfordre fellesskapet, nasjonalt og globalt.

Vi ønsker at alle som besøker oss – skoleelever og andre, fortsetter å huske hva de menneskelige kostnadene av konspirasjonsteorier, vold og terror er. De er mange som savner noen, som lever med fysiske og psykiske sår, hver eneste dag, på grunn av 22. juli. Med tiden som går er det ekstra viktig å minne hverandre på dette.

Med vennlig hilsen

Lena Fahre

Direktør

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

22. juli-senteret (22JS) ble etablert av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) i 2015, fire år etter terrorangrepet i 2011. Senteret var i perioden 2015-2019 underlagt Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS). Fra 1. juli 2019 ble 22. juli-senteret underlagt Kunnskapsdepartementet (KD). I 2020 flyttet 22. juli-senteret inn i midlertidige lokaler i Teatergata 10.

22. juli-senteret har i 2021 hatt 13 årsverk i ordinære stillinger. I 2021 hadde 22. juli-senteret også 6 ansatte i lavere stillingsprosenter, disse arbeider som utstillingsverter torsdager og fredager samt i helgene. Senteret har i tillegg tilkallingsvikarer som tar vakter som utstillingsverter ved behov, samt i høysesong når senteret har sommeråpent seks dager i uken. Totalt har 22. juli-senteret 22 ansatte, inkludert tilkallingsvikarene. Det er ikke utarbeidet et eget organisasjonskart for 22. juli-senteret. Virksomheten er liten, med kun én leder.

Samlet tildeling og fullmakter til 22. juli-senteret var på 18.662.000 kroner for perioden 01.01.2021 – 31.12.2021 (inkl. prosjekt midlertidig senter).

- Utnyttelsesgraden av tildelingen: 90%
- Driftsutgifter: 15.358.005 kr
- Lønnsandel av driftsutgifter: 74%
- Lønnskostnad per årsverk: 662.360 kr

3. Årets aktiviteter og resultater

3.1 Innledning

2021 ble et spesielt år på grunn av tiårsmarkeringen for terrorangrepet i Regjeringskvartalet og på Utøya. Temaene senteret jobber med fikk fornyet oppmerksomhet, både i den offentlige samtalen og i skoleverket. Parallelt med løpende undervisning og formidlingsaktiviteter, markerte vi på ulike måter 10 år etter terroren, vi ferdigstilte midlertidige lokaler, produserte og åpnet ny utstilling, avholdt en rekke arrangementer, startet arbeidet med nye nettsider og mottok et – på tross av vedvarende pandemi – et stort antall besøkende fra skoleverket og allmennheten.

3.2 Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og tidsbruk

Vår overordnede vurdering er at 22. juli-senteret i stor grad har oppnådd de målene som er satt for virksomheten, gitt de begrensningene som pandemien har medført. Oppdragene som er gitt i tildelingsbrevet er vurdert som gjennomført. Den økonomiske ressursbruken er innenfor de økonomiske rammene som er gitt i tildelingsbrevet.

22. juli-senteret har ennå ikke hatt et helt, vanlig driftsår etter etableringen som egen virksomhet i 2019. Vi har dermed ikke satt noen konkrete effektmål for virksomheten. Vi ser likevel klare effekter av noen av de tiltakene som er iverksatt i 2021:

Vi satser nå mye ressurser på etablering av bedre nettløsninger. 22. juli-senteret har i 2021 brukt mye ressurser for å bedre nettløsningene gjennom etablering av en ny digital plattform. Vi jobber aktivt på sosiale medier og har etablert nye aktiviteter som skolekonkurransen og ny temporær utstilling som gjør det lettere å profilere oss mot omverdenen. Selv om tiårsmarkeringen trolig har bidratt til økt oppmerksomhet rundt virksomheten og de tilbudene vi gir, så tyder den kraftige økningen i nettaktiviteten og synligheten i sosiale medier på at satsingen vår på nettløsninger og kommunikasjon har hatt effekt. Vi har hatt en økning på 146% i sidevisninger sammenliknet med 2020, og en økning på 101% i antall nye nettbrukere.

I 2021 har vi etablert flere digitale undervisningstilbud. Selv om de aller fleste skoler foretrekker fysisk undervisning, så har vi likevel gjennomført digital undervisning for 1001 elever i 2021. Mer digital undervisning vil gi oss større muligheter til å tilby undervisning til elever som ellers ikke vil ha mulighet til å oppsøke undervisningen og utstillingen vår.

3.3 Overordnede utfordringer og prioriteringer

I tildelingsbrevet for 2021 er midlertidige lokaler, permanent senter, fagfornyelsen og regjeringens strategier og handlingsplaner definert som overordnede utfordringer og prioriteringer. De to første punktene innebærer konkrete aktiviteter og oppgaver og omtales her. Fagfornyelsen og regjeringens handlingsplaner er derimot ikke spesifikke oppdrag, men områder som senteret påvirkes av, understøtter og bidrar inn i. Disse omtales i årsrapporten der det er relevant.

3.3.1 Midlertidige lokaler – ferdigstilling og utvikling

Pandemien påvirket i stor grad bruken av lokaler, utstilling og aktiviteter vårhalvåret 2021, da senteret var stengt for besøk. Nedetiden ble likevel travel i Teatergata, med oppgraderinger i 2. etasje og bygging av midlertidig utstilling. Vi åpnet for fysisk besøk i juni, og høsten 2021 fikk vi for første gang ta i bruk lokalene til undervisningsaktivitet. Restriksjonene fortsatte å legge noen begrensninger tilstedeværelse på kontoret frem til gjenåpningen i 2022.

22. juli-senteret har ennå ikke hatt et ordinært, fullt driftsår som egen virksomhet. Det innebærer blant annet at vi ikke har erfaring med å bruke bygget i en lengre periode. Det tok dermed tid før vi avholdt en teknisk prøve av varslingsanlegget, og denne avdekket betydelige mangler ved brannvernet i bygningen. Manglene ble påpekt til Statsbygg i oktober. Feilene ble rettet ved årsskiftet 2021/22, samtidig som tidligere avdekkede mangler ved sprinkleranlegget ble utbedret.

Etter åpningen av Teatergata 10 sommeren 2020 ble det etablert månedlige møter med Støttegruppen, og AUF involveres også i spørsmål knyttet til senterets drift. Dette samarbeidet har fortsatt inn i 2021. 22. juli-senteret opplever å ha hatt god dialog med pårørende, etterlatte og berørte ut over samarbeidet med Støttegruppen og AUF gjennom ulike prosjekter og aktiviteter.

Igjennom hele 2021 har vi arbeidet kontinuerlig for å ferdigstille lokalene parallelt med at det gradvis har blitt tatt i bruk.

Ferdigstilling av 2. etasje

Publikumsarealene i 2. etasje (galleriet) ble ferdigstilt som et fleksibelt bruksareal våren 2021. Byggeprosessen i 2. etasje ble avsluttet 31.3.2021.

Arealet skulle fungere som et bibliotek, et område for fordyping og refleksjon, en sone for samtaler, gruppearbeid, møtevirksomhet, arrangementer, samt kunne huse både skiftende temporære utstillingselementer og pop-up installasjoner. En synlig endring i 2. etasje er etableringen av et bibliotek med sittesoner og et barnehjørne. Publikum skal ha mulighet til å fordype seg i litteraturen om 22. juli og nært tilknyttet tematikk, og få et inntrykk av omfanget av det som er skrevet. Biblioteket ble bygget slik at det skal ha plass til en stadig voksende boksamling.

Siden 22. juli-senteret åpnet i 2015 har vi sett en tilstrømning av familier med barn, og det var prioritert å etablere et aktivitetshjørne for barnefamilier i bibliotekarealet. I 2021 har boksamlingen blitt utvidet med flere barne- og ungdomsbøker direkte knyttet til 22. juli, men også bøker om andre vanskelige temaer som sorg og frykt, identitet, utenfor-skap, rasisme, demokrati med mer.

På grunn av trange lokaler er 22. juli-senteret avhengig å kunne bruke arealet i 2. etasje til større og mindre møter, samt undervisning og elevarbeid. Vi fikk derfor bygget fleksible bord for dette formålet.

Vedlikehold og nye utstillingselementer

Andre større endringer i utstillingslokalet som ble gjennomført i 2021 omfatter bl.a. vedlikehold og oppgradering av gulvflater, nye sittemøbler, nytt innhold i fordypningsstasjonene og oppdatering av tavlen *Å leve videre* i henhold til ny forskning fra Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. I oktober 2021 medførte lettelse i smittevernreglene til at vi også endelig kunne ta i bruk det såkalte "rom i rommet" i minnerommet, hvor besøkende kan uttrykke sine følelser og tanker gjennom å legge igjen hilsener og minneord. Vi ser at både skoleelever og øvrige besøkende benytter seg av muligheten, og får gode tilbakemeldinger på denne måten å kunne bidra på. Hittil er det samlet inn over 400 slike publikumsbidrag.

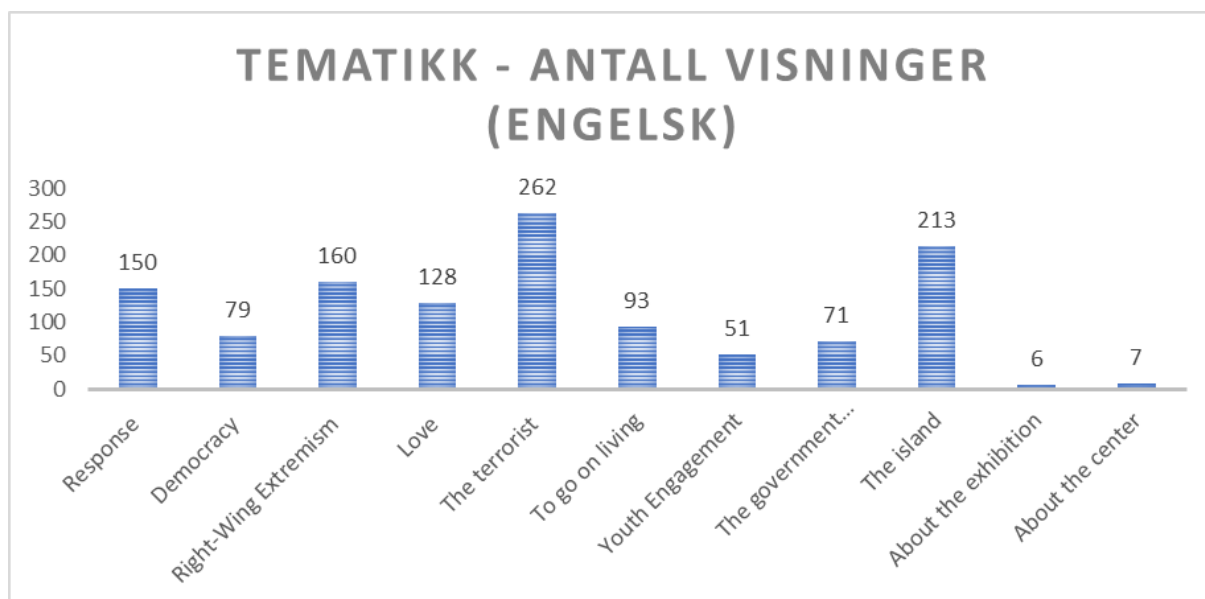
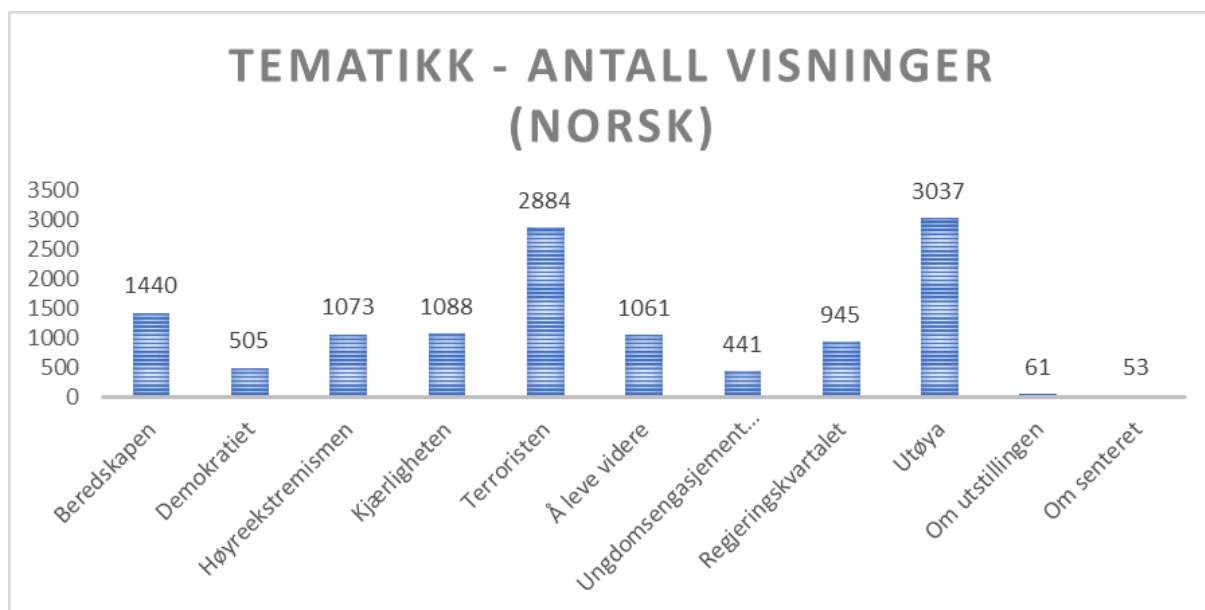
I mai 2021 ble urskiven fra Møllegata 19 endelig inkludert i utstillingen. Urskiven er innlånt fra Oslo bymuseum, som vi har hatt et godt samarbeid med siden 2015, og nå også i forbindelse med innplasseringen i midlertidige lokaler. Urskiven er utstilt med henvisninger til dens historikk før, under og etter terrorangrepet. Urskiven var en del av utstillingen i Høyblokka og har for mange blitt et kjent element i 22. juli-senteret som fortsetter å fange publikums nysgjerrighet.

Bruk av digitalt innhold i utstillingen

I senterets fordypningsstasjoner finner besøkende utfyllende informasjon om tematikk fra utstillingen *Samtalen om 22. juli*. Vi fører statistikk på bruk av disse, noe som gir et innblikk i hva de besøkende er interessert i å lære mer om.

I alt var det 13 808 tekstvisninger i 2021, 12 588 visninger på norsk og 1220 på engelsk. I tillegg har videoinnholdet i fordypningsstasjonene blitt sett 8 252 ganger i løpet av 2021. Temaene «Utøya», «Terroristen» og «Beredskapen» er de tre mest viste sidene i fordypningsstasjonen på norsk i 2021, mens «Terroristen», «Utøya» og «Høyre-ekstremismen» er de mest viste på engelsk. Når vi ser bort fra «Om utstillingen» og «Om senteret», som er metainformasjon om utstillingen og senterets historikk, er de tre sidene med færrest visninger «Regjeringsskvartalet», «Demokratiet» og

«Ungdomsengasjementet», både på norsk og engelsk. Fra 2020-statistikken ser vi at de tre mest viste og de tre minst viste tematikene har vært stabilt de samme.

Totalt har det blitt vist 921 artikler i 2021, derav 801 på norsk og 120 på engelsk. De fem mest leste artiklene i 2021 på norsk var «Breiviks radikaliseringsprosess», «Veien ut av ekstremisme», «Tilregnelighetsspørsmålet» og «Trusselvurdering». De mest viste engelske artiklene var «Tilregnelighetsspørsmålet», «Trusselvurdering», «Høyreekstremisme i Norge» og «Beredskapsløftet».

3.3.2 Permanente lokaler i nytt regjeringskvartal

Gjennom 2021 har 22. juli-senteret vært involvert i prosjektet nytt regjeringskvartal som fremtidig bruker av permanente lokaler for 22. juli-senteret. Arbeidet har inkludert dialog med KD, Statsbygg, Støttegruppen og AUF. Det har også blitt gjennomført erfaringsutveksling og kompetanseutveksling med institusjoner som har vært gjennom lignende prosesser blant annet HL-senteret, Kulturhistorisk museum og flere institusjoner tilknyttet Norges museumsforbund

22. juli-senteret har gjennom 2021 deltatt som faglige rådgivere i en referansegruppe for bevaring av spor i Høyblokka etter terrorangrepet og formidling av spor i det kommende permanente 22. juli-senteret. Referansegruppen ble ledet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Gruppen bestod av representanter fra Støttegruppen, AUF, Utøya AS, Justis- og beredskapsdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Statsbygg. Øvrig fagkompetanse bestod av forskere fra Falstadsenteret, HL-senteret, NIKU, NTNU og arkitekt Atle Aas. 9/11 Memorial&Museum har vært invitert til å gi innspill som underlag for behandling av saker i referansegruppen. Referansegruppen har hatt flere dialogmøter og befaring i Høyblokka.

Senteret har deltatt i dialog med Statsbygg og Team Urbis for å konkretisere og visualisere elementene av rom- og funksjonsprogram for permanent 22. juli-senter. Det har særlig vært diskusjoner knyttet til arbeidsplasser for samlokalisering, utforming av rom til spesifikt bruk, samt antall og utforming av grupperom/undervisningsrom.

I tråd med oppdragsbrev fra KD gitt til Statsbygg 30. september 2020, ble det utarbeidet en brukerutstyrsliste. For å best ivareta 22. juli-senterets interesser og fleksibilitet ifbm. utstillingsproduksjon, ble flere av standardpunktene for hva byggeprosjektet skal levere trukket ut og ansvaret ble lagt hos bruker. 01.06 2021 ble det presentert en bruker- og utstillingsutstyrsliste med kostnads- og usikkerhetsanalyse fra bruker i forprosjektet. Funksjonene som skal dekkes er: Utstillinger, minnerom, formidling/foredrag, arrangementer, fordypning/studier, møtevirksomhet og arbeidsplasser. Ved å

sammenligne med tilsvarende byggeprosjekter i nyere tid, ble det utarbeidet en tilhørende begrunnelse med kalkylen som ble presentert til alle parter i prosjektet.

Kunst i nytt regjeringskvartal – innspill til KORO

I forbindelse med KORO's arbeid med kunst i nytt regjeringskvartal ga 22. juli-senteret innspill knyttet til spesifikke kunstverk og eventuelle implikasjoner ved plassering i regjeringskvartalet i lys av åstedsdimensjonen. Innspilldokumentet handlet om den overordnede dialogprosessen og medvirkningsforumet, så vel som bygulvet, plasseringen av utvalgte hovedverk - Hannah Ryggens *Vi lever på en stjerne* og *Trojansk hest/Picassoteppet*, Do Ho Suhs *Grass Roots Square* – samt andre kunstverk, som Kaja Dahlbergs *Hundre år på en arbeidsdag*. Kunstplanen ble vedtatt i oktober 2021 og tok høyde for flere av innspillene som KORO og KMD mottok fra 22. juli-senteret.

3.4 Mål 1: Elever, lærere og lærerstudenter lærer om og reflekterer over terrorangrepet 22. juli

At elever, lærere og lærerstudenter lærer om terrorangrepet er et sentralt mål for 22. juli-senterets virksomhet. Selv om 2021 var enda et annerledes år pga. pandemien, har senteret sjelden hatt større momentum for sin formidlingsaktivitet. 10-årsmarkeringen åpnet ikke bare et rom for å snakke mer om 22. juli i den offentlige debatten, men også for skoleverket, som viste stor interesse for våre tilbud. I det følgende gjør vi rede for 22. juli-senterets formidlings- og undervisningsaktivitet i 2021.

3.4.1 Stor pågang fra skoleverket

På grunn av nasjonale retningslinjer knyttet til pandemien var utstillingen stengt og all fysisk undervisning avlyst hele våren 2021, med enkelte unntak. Vi har dermed hatt mindre fysisk undervisning sammenlignet med et normalår. I vårhalvåret ble det avholdt digital undervisning som et substitutt, både for elever, lærere og lærerstudenter.

Høsten 2021 var det igjen mulig med fysisk undervisning i senteret, og etterspørselen har vært enorm. Senteret har hatt opplæring av to nyansatte undervisere høsten 2021,

men det har tidvis vært et så stort trykk at vi har måttet nedprioritere viktige utviklingsoppgaver i undervisningsgruppen. Kapasiteten har også vært lavere enn ønsket på grunn av små lokaler, og 22JS har kun ett undervisningsrom til rådighet.

Alle henvendelsene våren og sommeren 2021 medførte en stor administrativ belastning. Fra begynnelsen av august kontaktet skolene oss i et omfang vi ikke har opplevd før, med opptil 50 henvendelser per dag. I midten av august hadde vi fullbooket all undervisning ut året og vi hadde allerede da mange klasser og grupper på venteliste. Per 01.09.21 var det 45 klasser på venteliste for å få undervisning før årsskiftet. Vi er i gang med å anskaffe et automatisk bookingsystem for våre undervisningstilbud. Dette vil lette dialogen med skolene betraktelig, kommunikasjonen foregår nå via e-post og telefoner.

Vi har tilbudt digitale opplegg for å kompensere for bortfall av fysisk undervisning, og sikre at vi så langt det var mulig kunne oppfylle målene for virksomheten mens utstillingen og det ordinære undervisningstilbudet var stengt. I overkant av 1000 elever fikk digitale opplegg, men de fleste klassene valgte å utsette eller avlyse sine besøk. Vi ønsker likevel å tilby digital undervisning også når senteret har åpent. Et slikt tilbud kan nå skoler som ikke har anledning til å reise til senteret, og kan også kompensere for manglende klasseromskapasitet. Dessverre setter dagens antall tilgjengelige undervisningsressurser begrensninger på et slikt parallelt tilbud.

3.4.2 Undervisningstilbudet

I 2021 hadde vi følgende undervisningstilbud:

- Samtalen om 22. juli
- Fra propaganda til memes
- Min historie – personlige fortellinger fra og om 22. juli
- 22. juli – verdier på prøve
- Fortellinger om 22. juli – Historiebevissthet og kildekritikk
- Kort besøk med introduksjon
- Kort besøk med introduksjon og oppsummerende samtale
- Demokratilæring på Utøya

3.4.3 Digitale tilbud: Min historie og Perspektiver på 22. juli

Da vi ikke kunne motta klasser i senteret ble det vinteren 2021 utviklet tilpassede undervisningsopplegg som kunne tilbys digitalt, med senterets undervisere på Teams. En versjon av *Min historie* med vitnesamtaler ble gjennomført seks ganger med om lag 150 elever. I tillegg ble det gjennomført 33 opplegg av et nytt tilbud som vi kalte *Perspektiver på 22. juli*, med totalt 744 elever.

Perspektiver på 22. juli tar utgangspunkt i tilnærmingen til senterets utstilling *Samtalen om 22. juli*, og gir elevene en smakebit på denne uten å besøke utstillingen selv.

Undervisningen forutsetter noe forarbeid fra lærer i klasserommet. Vi mottar også spørsmål fra elevene i forkant slik at vi kan tilpasse undervisningen til hver klasse. Vi fikk gode tilbakemeldinger på denne formen for undervisning, men gjennomgående ble det uttrykt et savn etter fysisk undervisning i senteret. Gjennomføringene var heller ikke uten tekniske utfordringer, og ett opplegg måtte avlyses i sin helhet på grunn av tekniske problemer på den aktuelle skolen.

3.4.4 Demokratilæring på Utøya

Tildelingsbrevet for 2021 har gitt Demokratilæring på Utøya som eget oppdrag: *“22. juli-senteret skal fortsette samarbeidet med Utøya AS, Det Europeiske Wergelandsenteret og Rafto-stiftelsen om prosjektet «Demokratilæring på Utøya»”*

Vi har fortsatt det viktige samarbeidet med Utøya AS, EWC og Rafto-stiftelsen og tilbudet *Demokratilæring på Utøya*. Tredagerssamlingene ble for det meste avlyst våren 2021, men på høsten samlet tilbudet elever fra hele landet nesten hver eneste uke. Totalt hadde vi 14 gjennomføringer fra september til desember 2021. 70 skoler deltok, med over 300 elever og i overkant av 70 lærere. I tillegg samarbeidet vi tett med det Europeiske Wergelandsenteret og Utøya AS om lærerkurs og kurs for lærerstudenter.

3.4.5 Besøkstall

Vi gir her en samlet oversikt over besøkstall for ulike grupper.

Totalt hadde 22. juli-senteret i overkant av 15 543 besøkende i 2021, en betydelig økning fra 2020, men fremdeles markant lavere enn i et normalår. Den digitale undervisningen kommer i tillegg. Totalt mottok 1001 elever digital undervisning gjennom året. To av disse klassene var 6. klasse. Undervisningen som ble tilbudt i perioden vi hadde åpent ble gjennomført med krav til smittevern. Samlet har 125 grupper besøkt 22. juli-senteret i 2021. Til sammenlikning var fjorårets tall 37 grupper, og 535 i 2019.

Tabell 1: Gjennomførte besøk i 2021, 2020 og 2019

Gjennomførte besøk	2021	2020	2019 (Høyblokka)
Elever	2 832	801	9 636
Øvrige	12 711	3 035	31 432
Totalt besøk	15 543	3 836	41 068

Vi ser at besøkstallene er på vei opp, selv om det er langt igjen til et normalår. Besøktallene reflekterer den lange perioden med nedstengning, reiserestriksjoner, skoler på gult og rødt smittevernnivå, begrensing i antall publikum som kunne være samtidig i utstillingene osv. I periodene med mest pågang hadde vi en times ventetid for publikum som ønsket å se utstillingen.

Tabell 2: Antall gjennomførte undervisningsopplegg i 2021, 2020 og 2019

Gjennomført undervisning	2021	2020	2019
Ungdomsskole	62	21	170
Videregående skole	24	6	190
Folkehøgskole	1	0	14
Voksenopplæring	1	5	20
Universitet/høgskole	11	4	43
Øvrige	26	1	95
Totalt antall gjennomførte undervisningsopplegg	125	37	532

Antall gjennomførte undervisningsopplegg er også kraftig økt fra i fjor, men langt under nivået for 2019. Skolene har både kviet seg for å avtale undervisningsopplegg i et år preget av mye usikkerhet, og mye undervisning måtte avlyses på grunn av strenge smitteverntiltak og på grunn av smitteutbrudd ved skoler. Etter sommerferien opplevde 22. juli-senteret en ekstrem økning i antall henvendelser fra skolene, og undervisningstilbudet ble raskt fulltegnet ut året.

Tabell 3: Geografisk tilhørighet for gruppene

Geografisk tilhørighet	Antall grupper
Agder	4
Innlandet	4
Møre og Romsdal	2
Oslo	43
Rogaland	1
Trøndelag	1
Vestfold og Telemark	1
Vestland	3
Viken	18
Øvrige	16

De aller fleste gruppene som besøkte 22. juli-senteret kom fra Oslo og Viken. I lange perioder frarådet myndighetene bruk av kollektivtransport og anmodet om at man unngikk unødig reisevirksomhet over kommune- og fylkesgrenser. Mange besøk ble avlyst på grunn av pandemien, og vi antar at mange skoler har vegret seg for å bestille undervisning på grunn av den uforutsigbare situasjonen.

Tabell 4: Grupper fordelt på type undervisningsopplegg

Undervisningsopplegg	Antall grupper
Hva skal vi lære bort om 22. juli?	3
Introduksjon til utstillingen for klasser	28
Min historie	16
Introduksjon og oppsummering for klasser	26
Verdier på prøve	1
Fortellinger om 22. juli	7
Demokratilæring på Utøya	14
Lærerutdanning META	11
Samtalen om 22. juli	19
Fra propaganda til memes	14

22. juli-senteret har over tid utviklet et mangfoldig undervisningstilbud, og vi ser at undervisningen fordeler seg ganske jevnt på de ulike undervisningsoppleggene.

Året var preget av at mange avtalte undervisningsopplegg måtte avlyses på grunn av smittevernreglene eller smitteutbrudd ved skoler. Vi har forsøkt å stipulere hva slags konsekvenser de avlyste undervisningsoppleggene innebar.

Tabell 5: Avlyste besøk i 2021 og stipulert antall besøkende¹ (omfatter ikke de gruppene som ble flyttet til 2022)

Avlyste besøk	Antall grupper	Gjennomsnittsberegnet antall (25 per gruppe)
Ungdomskoler	136	3 400
Videregående skoler	44	1 100
Folkehøgskoler	1	25
Barneskole	3	75
Demokratilæring på Utøya	6	150
Øvrige	10	250
Totalt	201	5 000

Vi ser at vi måtte avlyse undervisning for 201 grupper, det vil si nesten dobbelt av det antallet grupper vi hadde undervisning for i 2021. Vi har beregnet at det innebar avlyst undervisning for om lag 5 000 elever.

¹ Siden åpningen i 2015 har tallet på avlyste undervisningsopplegg aldri overskredet 10 per år.

Tabell 6: Geografisk tilhørighet for avlyste grupper i 2021

Geografisk tilhørighet	Antall grupper
Agder	35
Innlandet	8
Møre og Romsdal	5
Nordland	1
Oslo	65
Trøndelag	4
Vestfold og Telemark	5
Vestland	6
Viken	53
Rogaland	6
Hedmark	1
Blandet (fra Norge)	9
Totalt	201

3.4.6 Lærerkurs og kurs for lærerstudenter

Behovet for undervisningskompetanse i 22. juli-tematikken er fortsatt stor ute i skolene. Fagfornyelsen, men også 10-årsmarkeringen, har økt fokuset på og bevisstheten hos lærere og lærerstudenter rundt undervisning om 22. juli og tilgrenset tematikk. En av de viktigste tingene vi gjør for å føre samtalen om 22. juli videre i nye generasjoner er å tilby vår kompetanse på feltet til skoleverket. Vi har derfor fortsatt å tilby lærerkurs og kurs for lærerstudenter, både på egen hånd og i samarbeid med andre.

Liste over gjennomførte kurs for lærere og lærerstudenter i 2021:

- Digital workshop for lærerutdanningen, NTNU (22.1)
- Digitalt lærerkurs, Steinerhøgskolen samfunnsfag på ungdomstrinnet, (3.3)
- Digitalt lærerkurs, Pedagogstudentene (streamet live på Youtube) (24.3)
- Digitalt lærerkurs, Høgskolen i Volda (12.4)
- Digitalt lærerkurs, HL-senteret (12.4)

- Digitalt kurs for lærerstudenter USN samfunnsfag sammen med HL-senteret (29.4)
- Digitalt kurs for ungdomsarbeidere, Stopp Hatprat (3.6)
- Lærerkurs for berørte lærere på Utøya sammen med EWC og Utøya AS (22.9)
- Digitalt kurs for lærerstudenter USN samfunnsfag sammen med HL-senteret (29.09)
- Digitalt lærerkurs, Ørsta videregående skole (30.09)
- Lærerkurs 22JS, EWC og Utøya AS (21.10-22.10)
- Kurs for lærerstudenter 22JS, EWC, Utøya AS og Rafto (18.11-19.11)
- Lærerkurs, Arkivet i Kristiansand (24.11)

3.4.7 Nyansattkurs for departementene

I august 2021 fikk 22. juli-senteret en henvendelse fra Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS) med ønske om et samarbeid om nyansattkurs for departementene. Bakgrunnen var at det starter flere og flere nytilsatte i departements-fellesskapet som ikke har et forhold til det som skjedde i Regjeringskvartalet i 2011, og et ønske om å gi dem en forståelse av konsekvensene av terroren – for samfunnet, men også for arbeidsplassen og mulige berørte kollegaer. Vi skreddersydde et opplegg for formålet, som inkluderer tilpasset introduksjon, besøk i senteret og vitnesamtale med deltakere i vitneprosjektet som er overlevende fra regjeringskvartalet. Tre slike kurs ble gjennomført i 2021.

3.5 Mål 2: 22. juli-senterets læringsressurser er tilgjengelige for befolkningen i hele landet

3.5.1 Digitale læringsressurser

Tilgangen på læringsressurser er ikke viktig bare for skoleverket, men også for den øvrige befolkningen. Våre nettsider og sosiale medier-plattformer er en viktig kanal for å nå ut med vår formidling til hele landet slik at vi kan oppfylle vårt nasjonale mandat, all den tid ikke alle har anledning til å besøke senteret.

3.5.2 Ny digital plattform

Vi har lenge sett behov for å oppgradere senterets nettsider. De inneholder et rikt omfang av tilpassede ressurser, men er lite funksjonelle og vanskelige å finne frem i. Da pandemien inntraff i 2020 kastet oss rundt og fylte nettsidene med nye ressurser til bruk i klasserommet, ble det enda tydeligere at plattformen hadde store mangler - både for vårt og publikums behov. Våren 2021 startet 22. juli-senteret derfor et større prosjekt for å utvikle en ny digital plattform.

Prosjektets hovedmålsetting er utvikling, implementering og design av nye nettsider som er brukervennlig, innbydende, skalerbar, sikker og lett å administrere. De skal styrke senterets formidling, og målet om å være tilgjengelige for hele landet. I 2021 gjennomførte vi et forprosjekt som definerte funksjonelle krav for en ny, teknisk løsning. I november startet hovedprosjektet, der Knowit Experience skal levere et helhetlig konsept og design. Innen utgangen av 2021 hadde vi på plass konseptskisser, forslag til mulige CMS, UX-design og informasjonsarkitektur, samt kartlagt krav for en automatisert bookingløsning. I første fase strekker prosjektets fremdriftsplan seg til høsten 2022, men arbeidet med å videreutvikle nettsider og digitale tilbud fortsetter frem mot innflytting til permanent senter.

3.5.3 Besøkstall på 22julisenteret.no 2021

Vår nåværende nettside er godt besøkt, og markeringsåret innebar en stor økning i brukere som fant veien til våre digitale ressurser.

- I 2021 hadde 22julisenteret.no 363 982 sidevisninger, mot 148 788 i forrige periode (01. jan. 2020 – 31. des. 2020) – en økning på 144,63%
- I 2021 hadde 22julisenteret.no 94 256 brukere, hvorav 94 809 brukere var nye – en økning på 101,23% nye brukere sammenlignet med forrige periode

Under ser vi en geografisk fordeling av brukere av nettsiden fordelt på fylker. Andel brukere per fylke gjenspeiler i stor grad fordelingen av befolkningen i Norge, noe som indikerer at 22. juli-senterets nettressurser har bred og balansert nasjonal rekkevidde.

Sammenlignet med fjoråret bekrefter tallene ikke bare en markant økning i antall brukere, men også en mer likevektig geografisk spredning.

Tabell 6: Antall brukere av nettsiden per fylke i perioden 1. jan-31. des. 2021

Fylke	Antall brukere	Andel
Oslo	33461	36,73
Viken	15 975	17,54
Trøndelag	8 405	9,23
Vestfold og Telemark	5 849	6,42
Rogaland	5 648	6,2
Vestland	5 509	6,05
Innlandet	4 534	4,98
Agder	3 108	3,41
Troms og Finnmark	2 587	2,84
More og Romsdal	2 330	2,56
Nordland	2 320	2,55
Ukjent plassering	4530	1,50
Totalt	94 256	100,0

3.5.4 Sosiale medier

22. juli-senteret har siden 2015 vært på Facebook, og i 2021 lanserte vi 22. juli-senterets første Instagram-konto. På kort tid samlet vi mange interesserte, og antall følgere (ca. 1600) har holdt seg stabilt. Her deles stort og smått av det som skjer i senteret; nyheter, praktisk info, innblikk i undervisning og utstillingsarbeid. Kontoen benyttes også som kanal for å formidle direkte kunnskap og minne om 22. juli og tilgrenset tematikk, og har oppdateringer tilnærmet daglig. Senterets Instagram-konto 22. juli 2021 fikk 10 673 likes og over 48 000 eksponeringer gjennom deling fra andre. Dette viser det store potensialet SoMe-plattformene kan ha for formidlingsinstitusjoner som 22. juli-senteret.

Kommunikasjon på Instagram er en enkel, men viktig kanal for å nå ut til målgruppen der de er. Vi har ingen kommunikasjonsavdeling eller ressurs som er ansatt spesifikt

for å jobbe med dette, er aktivitetene både på Instagram og på Facebook i stor grad et overskuddsprosjekt for enkeltansatte. Det er naturlig å se på mulighetene for å utnytte sosiale medier-potensialet ytterligere og profesjonalisere arbeidet knyttet til digital kommunikasjon, lyd og bilde.

3.5.5 Øvrig ekstern formidling og foredragsvirksomhet

Gjennom året har vi også deltatt med innlegg, kompetanse og rådgivning i en rekke seminarer, arrangementer og kurs i regi av andre institusjoner og nettverk.

Liste over øvrig formidling og foredragsvirksomhet:

- Presentasjon på digital konferanse, French Memorial & Museum (15.4)
- Panel og vitnesamtale x 2 for skoleklasser på dagtid og allmennhet på kveldstid, Hommelvika (28.4)
- Digital markering, Trefoldighetskirken: Dialogsamtale. "22. juli- 10 år etter". (8.5)
- Minnetale, Selbu (17.5)
- Paneldeltakelse og innlegg, forskerseminar «Kunnskapsstatus og Kunnskapsbehov», UiO (10.6)
- Masterseminar på Utøya (16.6)
- Intervju, podcast UiO «10 år etter 22. juli: Demokratifortellingen utfordres» (16.6)
- Presentasjon på digital konferanse, French Memorial& Museum (24.6)
- Innlegg, Seminar HL-senteret «22. juli før og nå» (27.6)
- Paneldeltakelse, Utøya-konferansen, markeringsuka (19.7)
- Panelsamtale, 2-årsmarkering i Al Noor moskeen. Panelsamtale om samarbeid med 10. august-stiftelsen (10.8)
- Foredrag, "Digital undervisning, formidling og ressurser på 22. juli senteret", Stiklestad nasjonalt kultursenter – SPOR Arena for kulturarv, (9.9)
- Paneldeltakelse, Goethe-instituttet i Brussel, «Big conversation on Fascism». (9.9)
- Paneldeltakelse, Universitetet i Bergen, «Verdien av å minnes 22. juli», (21.9)
- Foredrag, Tønsberg kirkeakademi "22. juli- 10 år etter" (4.10)
- Tilstedeværelse på etterlattsamling og overlevendesamling (23.-24.10)
- Muntlig innspill, Oslo kommunes handlingsplan mot hatytringer (28.10)
- Panelsamtale, lærerkurs HIFO (29.10)

- Foredrag, Odd Fellow Tønsberg, "Verdier i vår tid". (30.10)
- Paneldeltakelse, årskonferanse i Norsk antropologisk forening, Bergen.
«Transitional justice and contested memorialization after terror: the Norwegian 22 July attacks" (25.11)
- Deltakelse, Gjestebud Skaugum (25.11)
- Rådgivning for Aftenposten skole
- Rådgivning for TV2 skole
- Rådgivning i vitnesamtaler, Det Europeiske Wergelandsenteret
- Rådgivning Oslo Handelsgym, prosjekt om Terbovens bunker

3.6 Mål 3: 22. juli-senteret dokumenterer, bevarer og formidler relevante perspektiver og gjenstander knyttet til 22. juli 2011

3.6.1 Dokumentasjon og bevaring av personlige historier

22. juli-senterets *Vitneprosjekt* er et undervisningstilbud og et dokumentasjonsprosjekt som løfter frem personlige historier fra og om 22. juli 2011. På tross av enda et år med restriksjoner og tiltak, har vi hatt høy aktivitet i samarbeid med overlevende og etterlatte, både i Regjeringskvartalet og på Utøya. 10 år etter terroren har vi aldri opplevd større pågang fra skoler over hele landet som ønsker å lære om 22. juli og å lytte til personlige historier. Undervisningsopplegget *Min historie – personlige fortellinger fra og om 22. juli* var fullbooket ut året allerede på sensommeren.

Høsten 2021 avholdt vi vitnesamtaler nesten ukentlig på Utøya samtidig som vi gjennomførte to opplegg med vitner i *Min historie* hver fredag i senteret. I hvert av oppleggene deltar to personer som deler sine historier. Gjennom oppleggene har overlevende og etterlatte deltatt i samtaler med 400 elever i senteret og 150 elever digitalt i 2021. Totalt ble det gjennomført 21 opplegg i Teatergata for elever i møter med personlige historier fra og om 22. juli.

Nye og gamle deltakere er prosjektets viktigste ressurs, og en sentral del av arbeidet i prosjektet handler om å holde kontakt med, ivareta og organisere bidragene fra disse.

22. juli-senteret er takknemlige for at så mange ønsker å fortsette å dele sin historie, ikke minst er vi glade for at det kommer nye deltakere til. Det var gledelig å se at mange nye vitner meldte seg i markeringsåret, og pr. desember 2021 var over 80 personer på ulike måter involvert som bidragsyttere i prosjektet. Ca. 40 vitner bidro aktivt i 2021 og 15 nye deltakere meldte seg i løpet av året. Alle disse fortjener en stor takk.

3.6.2 Filmprosjektet *Historier om de vi mistet*

I arbeidet med åpningen av Teatergata 10 utviklet vi et nytt tilskudd til utstillingen som bygger på både vitneprosjektets fokus på å løfte frem personlige historier og senterets minnerom, som har vært en sentral del av 22. juli-senteret fra 2015. Det har særlig vært et uttrykt savn fra etterlatte, men også publikum og skoleelever, å kunne bli kjent med de drepte som de levende menneskene de var før 22. juli. Filmprosjektet *Historier om de vi mistet* er ett svar på et slikt savn. Prosjektet startet opp i 2020 i samarbeid med Utøya AS, og skal dokumentere etterlattes egne fortellinger om ofrenes liv gjennom film. *Historier om de vi mistet* er utviklet i tett dialog med representanter fra de etterlatte og Støttegruppen, men det direkte samarbeidet med hver enkelt familie som deltar er grunnsteinen i prosjektet.

Uforutsigbarhet og begrensninger knyttet til reising og fotoressurser medførte dessverre færre innspillinger enn ønsket i 2021. For det første krever arbeidet med familiene både forutsigbarhet når det gjelder planlegging og ikke minst å bygge tillit over tid gjennom trygge rammer. Vi bruker eksisterende kanaler som nettside, Støttegruppens nyhetsbrev, informasjonsmateriell og lignende for å nå ut, men tar ikke direkte kontakt med etterlatte med mindre vi vet at de ønsker å delta. Videre har pandemien gjort det vanskelig å avtale opptak på grunn av de stadig skiftende tiltakene. Det har også vært viktig å ha kontinuitet i tilgang på fotoressurser, som vi ikke innehar i senteret. F.o.m desember 2021 ble en slik ressursperson tilknyttet senteret på innlån fra DSS i en varighet på ett år.

Vi produserte én ny film under nedstengningen i vårhalvåret, som ble publisert til 10-årsmarkeringen. Høsten 2021 gjorde vi tre nye opptak på ulike steder i landet. Under

Støttegruppens etterlattsamling i oktober nådde vi ut til flere som viste interesse, og nye kontakter er etablert for oppfølging og planlegging av opptak i 2022.

3.6.3 Samlingsplan for bevaring og formidling av utvalgte gjenstander

Med tildelingsbrevets oppdrag om å etablere en samlingsplan i tråd med ICOMs retningslinjer ble bevaring av gjenstander for første gang inkludert i 22. juli-senterets mandat. Senteret har hatt ansvar for utvalgte gjenstander på innlån siden 2015, og har også siden starten systematisk samlet dokumentasjon fra bl.a. minneaktiviteter og elevarbeid. I tillegg har vi aktivt samlet inn personlige historier gjennom vitneprosjektet siden 2017. Det å profesjonalisere arbeidet med gjenstander og immateriell kulturarv gjennom et helhetlig syn på samlingsarbeid og etableringen av en samlingsplan er et viktig bidrag til å bevare og formidle arven etter 22. juli.

Selv om samlingsmandatet er nytt for senteret bør det sees i lys av 22. juli-senterets overordnede samfunnsoppdrag og akademiske rammeverk. Samlingsarbeid er en sentral del av historisk formidling, og vil på sikt understøtte og styrke senterets formidling både gjennom utstillinger og i undervisning. 22. juli-senteret har i 2021 profesjonalisert behandlingen av og kartlagt materialet ut ifra ICOMs retningslinjer for god bevaringspraksis, og disse prinsippene ligger nå til grunn i alt det faglige og praktiske arbeidet.

Det å bevare kulturhistorisk materiale krever profesjonalitet og fagekspertise, særlig innen oppbevaring, tilstandsvurdering og teknisk kuratering. Jobben med å videreføre og inngå nye samarbeid ble påbegynt i 2021 og er et langsiktig arbeid. I 2021 har vi gjennomgått status for rettigheter og kontrakter med eksisterende samarbeidspartnere, som politiet, Arkivverket og Oslo Bymuseum. Avtaler tilknyttet gjenstander på innlån er fornyet. De fleste gjenstandene er en del av vår faste utstilling *Samtalen om 22. juli*. Enkelte gjenstander oppbevares imidlertid eksternt på grunn av plassmangel i dagens lokaler.

Vi har utarbeidet en samlingsplan i tråd med ICOMs retningslinjer. Den stadfester hvordan vi skal dokumentere, bevare og formidle både utvalgte gjenstander og vitneberetninger. I tillegg har vi utredet hvordan vi kan videreutvikle arbeidet med samlinger. Vi har også jobbet med å anskaffe et system for registrering av gjenstander.

3.6.4 Deltakelse i den offentlige samtalen

I løpet av året har vi ved siden av egne og andres arrangementer, foredrag osv. deltatt i den offentlige debatten gjennom en rekke intervjuer og innslag i media.

Her er en liste over noen medieoppslag og besøk fra filmteam med mer i 2021:

- Kronikk, Vårt land: 22. juli-senteret hadde en kronikk i Vårt Land 25. februar 2021. Kronikken var et svar på en kronikk av forsker Terje Emberland og handlet om på hvilke måter terroristens tankegods diskuteres i 22. juli-senterets permanente utstilling i Teatergata 10.
- Østlandssendingen, Skolekonkurransen (21.4)
- Nea radio, ved to anledninger, om Skolekonkurransen (19.3)
- Innslag/intervju TV 2 nyhetene – om *Historier om de vi mistet* (5.5)
- Intervju, NRK P1, (30.6).
- Intervju med tysk TV, inkl. intervju med berørt, ZDF (15.6)
- Innspilling av bokaufføringer med Ingrid og Siri fra Deichmanske 17.06
- Tysk avis, Zeit Online (25.6)
- Intervju, RTL media (13.7)
- Intervju, Nyhetsmorgen (15.7)
- Intervju, TV 2 Nyhetskanalen (15.7)
- Sak om familiedag, NRK distriktsnyheter Oslo og viken (19.7)
- Intervju med Associated Press, (19.7)
- Intervju, TT Nyhetsbyrån (20. juli)
- Østlandssendingen, om 10. årsmarkering (22.7)
- Fransk dokumentarinnspilling, vitnesamtale med klasse og intervjuer i senteret (10.9)
- Dokumentarinnspilling, Discovery – serie med kriminaletterforsker Eva B. Ragde (04.11)

Videre dekket NTB utstillingsåpningen 15.7 som førte til en rekke nyhetsoppslag i ulike medier (bl.a. Aftenposten, TV 2, NRK). Minnemarkeringen i aulaen 21.7 besto også av en pressekonferanse med spørsmål til panelet, som medførte en rekke saker og innslag i nasjonale og internasjonale medier. 22. juli-senteret har ikke en egen kommunikasjonsansvarlig eller ressurser til å følge opp dette arbeidet, og derfor er listen over medieoppslag kanskje ufullstendig.

3.6.5 Deltakelse i forskningssamarbeid

HETRAU – samarbeid med NIKU

22. juli-senteret var i 2021 associated partner til forskningsprosjektet HETRAU. "HETRAU - Heritagization processes of contemporary cultural traumatic events in Europe" ledes av Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU). "HETRAU" skal undersøke forbindelsen mellom kulturarv og kulturelle traumer og studere hvordan denne kommer til uttrykk gjennom kulturarviserende prosesser knyttet til nyere traumatiske hendelser i Europa i samfunn preget av terrorangrep og tvungen migrasjon. Forskningsprosjektet har en ambisjon om å løfte frem kunnskap og metoder som vil komme beslutningstakere og samfunnet til gode. Søknaden til Norsk forskningsråd i 2021 ble avslått. 22. juli-senteret er med videre som assosiative partner.

Forskning på 22. juli-senterets skolekonkurranse – samarbeid med MF og UiB

De ulike konkurransebidragene fra skolekonkurransen *Aldri mer 22. juli?* utgjør et interessant datamateriale som mange har vist interesse for som kilder til status i undervisningen om 22. juli og barn og unges minner, refleksjoner og kunnskap 10 år etter. Vi besluttet høsten 2021 å delta i et forskningsprosjekt med utgangspunkt i konkurransebidragene. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom 22. juli-senteret, MF vitenskapelige høyskole og Universitetet i Bergen. Formålet med prosjektet er både å få kunnskap om hvilke historier elevene knyttet til 22. juli og hvordan de oppfatter terrorhandlingen, samt innsikt i lærernes arbeid med prosjektene knyttet til konkurransen.

Building RHYTHM – partner i NKVTS' videreføring av Utøya-studien

I desember 2021 signerte vi letter of intent for å bidra til Nasjonalt Kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) sitt forskningsprosjekt Building Rhythm - Resilience and Health among Young people exposed to Trauma and the Health and welfare systems as Mediators for change'. Prosjektet har søkt om midler fra Norsk forskningsråd og har som mål å bidra med kunnskap for å øke forståelsen av langsiktige konsekvenser av terror og samfunnets respons.

3.6.6 Nettverk og samarbeidspartnere

Nasjonal støttegruppe etter 22. juli og AUF

En tett dialog og nært samarbeid med Støttegruppen og AUF er en forutsetning for alle aktiviteter og prosjekter i 22. juli-senteret. Samarbeidet har vært viktig også i 2021, og kom ikke minst til syne ved 10-årsmarkeringen. Det har gjennom hele året vært løpende dialog og møtevirksomhet rundt ulike temaer og prosjekter. 22. juli-senteret og Støttegruppen har hatt faste månedlige dialogmøter siden august 2020, og disse er opprettholdt i 2021. Arrangementet *Støttegruppen etter 22. juli: 10 års arbeid for og av de som lever videre* løftet frem det viktige arbeidet Støttegruppen har gjort siden 2011, og ble også en anledning for senteret til å takke for den sentrale rollen organisasjonen har hatt som støttespiller siden 2015. I år som tidligere har vi deltatt på ulike arrangementer i regi av Støttegruppen, som etterlattsamlingen og overlevendesamlingen i oktober. Dette er viktige arenaer for senteret når det gjelder å synliggjøre vårt arbeid og komme i dialog med den større gruppen berørte vi ikke har jevnlig kontakt med.

Utøya AS

Utøya AS er en selvsagt samarbeidspartner for 22. juli-senteret, og har vært en sentral partner og støttespiller siden før senteret formelt ble etablert. I 2021 har vi som før hatt utbredt kontakt i forbindelse med samlingene i *Demokratilæring på Utøya*, men også med andre løpende og nye prosjekter, og ikke minst i tilknytning til 10-årsmarkeringen. I arbeidet med filmprosjektet *Historier om de vi mistet* er det tette samarbeidet med Utøya AS en uvurderlig ressurs. Vi er ulike organisasjoner når det gjelder mandat og

organisering, men har mange felles utfordringer når det kommer til innhold i, organisering og gjennomføring av våre ulike læringstilbud tilknyttet 22. juli. Vi har derfor en gjensidig ambisjon om å styrke samarbeidet og erfaringsutvekslingen rundt disse.

Det Europeiske Wergelandsenteret

Det Europeiske Wergelandsenteret har vært en viktig samarbeidspartner for oss siden 2015, særlig gjennom de ulike undervisningstiltakene som inngår i læringsaksen mellom Regjeringskvartalet og Utøya. I 2021 har vi som før hatt tett dialog om tredagers-samlingene for skoleelever over hele landet i tilbudet *Demokratilæring på Utøya*. Siden vårens opplegg ble utsatt til høsten, hadde vi mye kontakt mellom august og desember. Andre konkrete prosjekter er samarbeidet tilknyttet kurs for lærere og –studenter, som i år også omfattet et eget kurs for berørte lærere, opplæring i formidling med vitne-samtaler med mer. 24.-25. august var vi medarrangører for den årlige samlingen i Nettverk for holdningsskapende formidling som fant sted i 22. juli-senteret og på Utøya.

Stiftelsen 10. august

Samarbeidet med Al-Noor Islamic Center og Stiftelsen 10. august ble påbegynt umiddelbart etter terroren som rammet Bærumsmoskéen i 2019. 2021 ble preget av en intensivering av det rådgivende arbeidet med å sikre spor etter terroren og fortellingen om hvem og hva som ble rammet i angrepet. 22. juli-senterets direktør leder referansegruppen for stiftelsen. 22. juli-senteret deltar i kurateringsgruppen som jobber for å bygge et minne- og kunnskapssenter som formidler både drapet på Johanne Zhangjia Ihle-Hansen, terroren som rammet moskeen og som forsøker å reflektere rundt årsakene til og konsekvensene av det høyreekstreme tankegodset som ledet til handlingene 10. august 2019. Direktøren deltok i en panelsamtale på 2 års-markeringen i Al-Noor Islamic Center 10. august 2021.

Den kulturelle skolesekken

22. juli-senteret har siden skoleåret 2016 deltatt med ulike undervisningsopplegg i Den kulturelle skolesekken i Oslo. I 2021 deltok vi med opplegget *Min historie*. Halvparten av oppleggene i undervisningstilbudet *Min historie* har vært gjennom DKS.

Norges museumsforbund

22. juli-senterets direktør sitter i styret i Norges museumsforbund (NMF).

Norges museumsforbund er interesseorganisasjonen for museumspolitisk arbeid og faglig utvikling. Formålet er å arbeide for videreutvikling av museenes innsatsområder: fornying, forvaltning, forskning og formidling.

Nettverk for holdningsskapende formidling om demokrati, fred og menneskerettigheter (freds- og menneskerettighetssentrene)

22. juli-senteret har siden 2015 deltatt i Nettverk for holdningsskapende formidling. Gjennom samarbeidet med nettverket og de såkalte freds- og menneskerettighetssentrene var 22. juli-senteret medarrangør for årets samling i nettverket.

French Memorial and Museum

22. Juli-senterets direktør deltar i observatørgruppen "Observatoire d'orientation" for det planlagte Musée-mémorial du terrorisme i Paris. På grunn av pandemien har observatørgruppen hatt digitale møter i 2021 hvor hovedfokus har vært internasjonal erfaringsutveksling knyttet til etablering av minne- og læringssentre. I 2021 ble lokaliseringen av det kommende museet i Paris besluttet, og samarbeidet med French Memorial and Museum vil intensiveres i 2022.

HL-senteret

HL-senteret er en viktig partner for 22. juli-senteret, med mange sammenfallende anliggender. Flere av deres forskere har vært avgjørende bidragsytere til både senterets utstilling og faglig utvikling de siste årene. I 2021 samarbeidet vi tett med HL-senteret gjennom arbeidet med Stiftelsen 10. august og ikke minst i undervisningsopplegget "Fra propaganda til memes" som omfatter klassebesøk både hos oss og i HL-senteret. Gjennom samarbeidet trekker vi linjer mellom 2. verdenskrig og terrorangrepene 22. juli 2011 og 10. august 2019. Vi sammenligner nazistenes bruk av propaganda og karikaturer og dagens internettkultur med særlig vekt på konspirasjonsteorier og memes.

9/11 Memorial Museum

9/11 Memorial& Museum bidro sterkt inn i etableringen av senteret i 2015, og fortsetter å være en prioritert internasjonal samarbeidspartner. Executive vice president Cliff Chanin var invitert av senteret til å følge årets 10-årsmarkering, og deltok med viktige bidrag som deltaker i panelet ved minnearrangementet i Aulaen 21. juli.

Oslo kommune

I forbindelse med 10-årsmarkeringen tok utdanningsetaten i Oslo kommune kontakt med 22. juli-senteret for rådgivning om Osloskolens punktmarkering høsten 2021. Vi hadde et lengre samarbeid som endte i at 22. juli-senteret leverte en undervisningspakke som ble sendt ut til alle ungdomsskoler i hovedstaden. På slutten av året hadde vi videre kontakt med kommunen i forbindelse med et annet prosjekt, i regi av byrådsavdelingen for kultur, idrett og frivillighet. Samarbeidet skulle ende i en informasjonskampanje, men denne ble dessverre ikke realisert.

3.7 22. juli-senterets 10-årsmarkering etter terroren i 2011

I 2021 var det 10 år siden terrorangrepet som tok 77 liv i Regjeringskvartalet og på Utøya i 2011. Markeringsåret ble en tid for å gjøre opp status. Gjennom ny utstilling, en landsdekkende skolekonkurranse og en arrangementsrekke tematiserte vi et mangfold av temaer og spurte: Hvor er vi i dag og hva skal arven etter 22. juli være?

3.7.1 Markeringsutstillingen 10 ÅR ETTER:

Våren 2021 startet vi arbeidet med å produsere og kuratere en utstilling viet 10-årsmarkeringen. Utstillingen, som er 22. juli-senterets første temporære utstilling, fikk navnet *10 ÅR ETTER:* og åpnet 15. juli 2021. Gjennom utstillingen ønsket vi å vise frem et mangfold av tanker og meninger. I utstillingen hører vi både fra mennesker som opplevde 22. juli på kroppen og mennesker som ikke gjorde det, men som likevel har minner og tanker de vil dele. Ikke minst inviterer vi publikum inn til å bidra og svare på spørsmålet; "Hva betyr 'aldri mer' 22. juli for deg?". Fotograf Andrea Gjestvang bidro med en ny, sterk fotoserie av overlevende og etterlatte, som vant 1. pris i Årets bilde 2021, i kategorien portrett.

3.7.2 Skolekonkurransen *Aldri mer 22. juli?*

I anledning markeringsåret arrangerte 22. juli-senteret for første gang en skolekonkurranse for ungdomsskoler og videregående skoler. Formålet var å motivere skolene til å arbeide med 22. juli og å invitere elever med i samtalen om terrorangrepet. Bidragene kunne ha ulik form, men skulle svare på hva som ligger i utsagnene «vi må aldri glemme» og «aldri mer 22.juli», og komme med forslag til hvordan utsagnene kan bli mer enn tomt prat. Det kom inn i alt 35 bidrag i form av plakater, filmer, bilder, tekster, en sang og modeller av Utøya. Bidragene kom fra henholdsvis 10 ungdomsskoler og 7 videregående skoler. Alle fylker unntatt to var representert.

Juryen besto av representanter fra Støttegruppen, AUF, Al-Noor-moskeen, 22. juli-senteret og Andrea Gjestvang. Bidraget som vant var en film, laget av to 8. klassinger fra Fyrstikkalleen skole i Oslo. Den er utstilt i senterets markeringsutstilling *TI ÅR ETTER*;, både med en sterk tekst foliert langs balkongen, og i sin helhet på skjerm. Under den direktesendte minnekonserteren i Oslo Spektrum 22. juli 2021 leste daværende statsminister Erna Solberg fra bidraget. Vi opplevde konkurransen som en stor suksess som skapte masse engasjement, og har derfor besluttet å gjennomføre konkurransen årlig.

3.7.3 Arrangementsrekken *10 ÅR ETTER*:

22. juli-senterets arrangementsrekke 2021 tematiserte individuelle så vel som samfunnsmessige årsaker til og konsekvenser av 22. juli-terroren 10 år etter. Gjennom en bred vifte av temaer og gjester ønsket vi at både kjente og mindre kjente sider ved 22. juli ble belyst og gjenstand for diskusjon og samtale. Vi ville trekke historiske linjer og diskutere terroren i lys av globale, fortidige og nåtidige trusler mot demokratiet.

2021 markerte også 20 år siden det nynazistiske drapet på 15 år gamle Benjamin Hermansen fra Holmlia og to år siden det rasistiske drapet på Johanne Zhangjia Ihle-Hansen og terrorangrepet på al- Noor Islamic Centre i Bærum, og arrangementsrekken belyste forbindelseslinjer, nyanseforskjeller og brudd i historien om rasisme og fremmedfrykt i Norge og verden, så vel som terror og ekstremisme globalt. Overlevende og etterlatte hadde en tydelig tilstedeværelse gjennom arrangementsrekken, som ble til

i tett dialog med Støttegruppen og AUF. Arrangementet 21. Juli ble også til i dialog med Utenriksdepartementet. De enkelte arrangementer er beskrevet nærmere under.

8. april – *Panelsamtale: Hva snakker vi om når vi snakker om 22. Juli?* (digitalt)

I panelet: Leder for Støttegruppen, Lisbeth Kristine Røyneland, leder for Oslo AUF, Varin Hiwa, daværende fylkesrådsleder for Viken fylkeskommune, Tonje Brenna, styremedlem i Benjamins minnefond, Beatriz Jaquotot og forsker ved HL-senteret Cora Alexa Døving.

15. juli - Åpning av markeringsutstillingen 10 ÅR ETTER: (fysisk og digitalt)

Del 1: Fotograf Andrea Gjestvang, Cecilie Herlovsen og Ibrahim Mursal.

Del 2: Fremlegg av undersøkelse fra C-rex ved Anders Jupskås. Panelsamtale: Anders Jupskås, C-rex, Harald Klungtveit, redaktør for Filter Media og Hawa Muuse, daglig leder for Stiftelsen 10. august.

18. juli - Støttegruppen: 10 års arbeid for og av de som lever videre (fysisk og digitalt)

I panelet: Lisbeth Røyneland, leder av Støttegruppen og nestleder Tor-Inge Kristoffersen, Kitty Eide, mor til overlevende og med på å starte Støttegruppen i 2011, Sindre Lysø, generalsekretær i AUF.

19. juli - Familiedag i 22. juli-senteret

Vandring i Regjeringskvartalets minnelandskap (fysisk)

Bokbad: La oss snakke om 22. juli (fysisk og digitalt): Høytlesning og samtale med forfatter Thomas J. R. Marthinsen og forsker i pedagogisk psykologi Jon Håkon-Schultz. Samtaler med barn 10 år etter 22. juli (digitalt): Panelsamtale: Forsker i pedagogisk psykologi Jon-Håkon Schultz og forfatter Thomas J.R. Marthinsen.

21. juli - Minnearrangement i Universitetets aula, 10 ÅR ETTER (fysisk og digitalt)

Del 1: Vitnesamtale mellom Jens Stoltenberg, generalsekretær i NATO og Astrid Willa Eide Hoem, leder i AUF.

Del 2: Panelsamtale: Daværende statsminister Erna Solberg, daværende leder i Arbeiderpartiet, Jonas Gahr Støre og Clifford Chanin, Executive Vice President, 9/11 Memorial Museum.

Del 3: Pressekonferanse: I regi av SMK, styrt av 22. juli-senteret, med bl.a. spørsmål til panelet fra NRK, TV 2, VG, BBC / Rai Italia og svenske medier.

Arrangementet er det største 22. juli-senteret har avholdt. Det ble arrangert i samarbeid med UD, som sto for profesjonell strømming og flerkameraproduksjon.

Minnearrangementet samlet over 130 fysisk tilstedeværende publikummere, og nesten 900 har sett det digitalt, live eller i opptak. Arrangementet hadde reserverte plasser til Støttegruppen, AUF og øvrige berørte, samarbeidsinstitusjoner og representanter fra det politiske og offentlige Norge.

9. desember – Panelsamtale HVA NÅ?

Del 1: Miriam Einangshaug, Stian Kogler, Grete Dyb og Synne Stensland.

Del 2: Panelsamtale: Kamzy Gunaratnam, Snorre Valen, Anne Bitsch og Anders Jupskås. Arrangementet ble avlyst pga. sykdom.

Tabell 7: Visninger på 22julisenteret.no og Facebook ifm. arrangementsrekke 10. etter 22. juli 2011

Dato	Arrangement	Antall sidevisninger på 22julisenteret.no		Visninger video Facebook	Brukere nådd Facebook-arrangement
		Direkte-sending	Opptak*		
08.04.2021	Digital åpning: Hva snakker vi om når vi snakker om 22. juli?	175	557	(>1min) 308	70 751
08.06.2021	Kåring av vinner av skole-konkurranse	85	111	(>1min) 26	22 246
15.07.2021	Offisiell åpning av markerings-utstilling 10 år etter:	103	273	170**	18 291
18.07.2021	Støttegruppen etter 22. juli: 10 års arbeid for og av de som lever videre	27	66	(>1min) 264	5 405
19.07.2021	Familiedag - bokbad: <i>La oss snakke om 22. juli</i> + Samtaler med barn 10 år etter 22. juli	Ble ikke direktesendt	77	(>1min) 13	1855
21.07.2021	Minne-arrangement i Universitetets aula, "10 år etter:"	172	433	(> 1 min) 280	2 559
	Totalt	562	1517	1061	121 107

* fra arrangementets dato til 31. desember 2021.

** Gjennomgående kun rapportert visninger over ett minutt på FB, men her det ikke mulig å få innsikt i (>1min).

Må anta at tallet for faktiske visninger på dette opptaket er lavere, da det gjelder for alle de andre videoavspillingene (scrolling vil også generere visninger på noen sekunder).

3.7.3 Øvrige aktiviteter knyttet til 10-årsmarkeringen

Vi opplevde meget stor etterspørsel og mange henvendelser fra en rekke ulike institusjoner og aktører som ønsket bistand, råd og veiledning i forbindelse med 10-årsmarkeringen. Ved siden av markeringsutstilling, arrangementer og skolekonkurransen inngikk vi flere former for samarbeid tilknyttet markeringen.

Oslo kommune: Oslo kommune tok kontakt i forbindelse med "punktmarkering" for Osloskolen. Vi utformet en undervisningspakke som ble lansert høsten 2021 og sendt ut til alle ungdomsskoler i Oslo. I undervisningspakken lå også en innspilt vitnesamtale med overlevende fra Utøya og Regjeringskvartalet med tilhørende opplegg.

Kunstmuseet Nord-Trøndelag: Bistand til et prosjekt som skulle gjennomføres med alle fjerdeklasser i regionen i forbindelse med markeringsåret.

Ambassaden i Berlin: Ambassaden ønsket bistand til å avholde en digital markering med visning av filmen *Generasjon Utøya*. Vi ble medarrangører og spilte inn en lengre video-produksjon med introduksjon, vitnesamtale med overlevende fra Utøya og Regjeringskvartalet, samt overganger fra ambassadørens tale og til minnetale ved AUFs søsterorganisasjon i Tyskland (Usos). 84 unike brukere fulgte sendingen fra start til slutt – inkludert to journalister fra Der Spiegel, en fra Die Zeit, og et medlem av den tyske forbundsdagen.

Deichmann Holmlia: 22. juli samarbeidet vi med Deichmann Holmlia om et utendørs arrangement i parken på Holmlia i Oslo, med vitnesamtale. Arrangementet ble streamet på Deichmann Holmlias Facebook.

Samleside for arrangementer landet rundt på 22julisenteret.no: I dialog med departementet og de ulike instansene som var involvert i en større referansegruppe om minne-markeringene ble vi enige om å samarbeide med fylkeskommunene om promotering og informasjon om arrangementer rundt om i landet. De oppfordret lokale aktører til å sende info om ulike arrangementer til oss, som ble lagt ut på en samleside på 22. julisenteret.no. Samlesiden inneholdt til slutt flere titalls nasjonale lokale arrangementer.

4. Styring og kontroll i virksomheten

22. juli-senteret har, som alle andre virksomheter vært sterkt preget av pandemien. Det har vært krevende å planlegge drift med kortvarig planleggingshorisont på grunn av stadig endrede retningslinjer for smittevern. Vi har som før nevnt måttet holde undervisningsvirksomheten og publikumsutstillingen stengt i lange perioder.

4.1 Inkluderingsdugnaden

22. juli-senteret er en liten virksomhet, og vi rekrutterer vanligvis sjelden til de ordinære stillingene. Vi har nå totalt 13 ansatte i faste ordinære stillinger, tre av dem ble ansatt i fast stilling i løpet av 2021. Av de tre nyansatte har én nedsatt funksjonsevne og én har innvandrerbakgrunn.

Etter flere år med stabil bemanning har vi hatt stor utskiftning av utstillingsverter på deltid eller som tilkallingsvikarer. I 2021 ansatte vi totalt åtte utstillingsverter i fast delstilling eller som tilkallingsvikarer, inkludert en sommervikar. To av de nyansatte utstillingsvertene har innvandrerbakgrunn.²

Med vårt samfunnsmandat er det viktig hvilket signal vi gir våre besøkende når de kommer inn i utstillingen og når elever og lærere møter våre pedagoger i undervisning. Vi har hatt et sterkt ønske om å rekruttere til mangfold, og vi har gjennomført flere ulike tiltak. Blant annet har vi diskutert rekrutteringspolitikk i flere omganger i ansettelsesutvalget og med tillitsvalgt.

I kunngjøringstekstene er rekruttering til mangfold beskrevet. Vi har prioritert å intervju alle kvalifiserte kandidater med innvandrerbakgrunn, nedsatt funksjonsevne og/eller hull i CV, dermed har vi intervjuet flere kandidater enn hva vi er forpliktet til. I

² Den siste ansettelsesprosessen for utstillingsverter ble formelt avsluttet i januar 2022. Stillingene ble kunngjort og saksbehandlet før årsskiftet, og de fleste nyansatte aksepterte jobbtildbud før jul. Vi rapporterer dermed alle i nyansatte i 2021, også de som formelt fikk tilbud etter årsskiftet.

ansettelsesutvalget har vi drøftet hvilke reelle språklige kvalifikasjonskrav vi må stille, og hva slags potensial kandidatene har for å utvikle språkferdighetene dersom de ikke har norsk som morsmål. Vi har jobbet mye med universell utforming av våre utstillingslokaler, og gjennom det arbeidet også opparbeidet oss god kompetanse når det gjelder universell utforming av selve arbeidsplassen. Vår direktør har også deltatt på lederkurs i rekruttering til mangfold i regi av Norges museumsforbund.

22. juli-senteret har en elektronisk personalhåndbok hvor bla. retningslinjene for arbeid med inkludering og mangfold er nedfelt. Vi har utarbeidet en mal for kunngjøringstekst med vekt på mangfold i rekruttering, samt en mal for innstilling hvor bestemmelsene om rekruttering til mangfold er gjengitt.

4.2 FNs bærekraftsmål

22. juli-senteret har arbeidet for å skape bevissthet rundt og bidra til å innfri FNs bærekraftsmål med større og mindre tiltak på flere ulike arenaer.

Utdanning

22. juli-senteret bidrar til gratis opplæring av høy kvalitet som kan gi elevene fra grunnskole, videregående skole og voksenopplæring et relevant og reelt læringsutbytte innenfor temaet terrorangrepet 22. juli 2011 og tilgrenset tematikk. Gjennom undervisning som vektlegger elevmedvirkning har 22. juli-senteret bidratt til å styrke elevers demokratiske ferdigheter og historiebevissthet, samt bidratt til å spre kunnskap om årsaker til, og konsekvenser av, terrorangrep til nye generasjoner. Våre undervisningsopplegg oppfordrer elevene til å reflektere over og diskutere menneskerettigheter, likestilling, globalt medborgerskap og verdsetting av kulturelt mangfold. Diskusjonene som oppstår i undervisningen ledes av kompetente formidlere som gir elevene rom til å uttrykke sine meninger om kompleks tematikk som motvirkning av utenforskap, diskriminering, fremming av god psykisk helse, inkludering, likestilling, kildekritikk og kunnskap om medias påvirkningskraft.

Undervisningsoppleggene gir elevene erfaring og konseptuelle verktøy til å gjenkjenne og til å ta grep i situasjoner hvor polarisering, hatprat, xenofobi eller andre typer diskriminering og former for voldskultur oppstår. 22. juli-senteret skaper en arena for konstruktiv diskusjon og meningsbrytning rundt temaer som ikke alltid føles trygt eller mulig å ta opp i et annet læringsrom. Lærerne som har kommet til senteret for undervisning eller benyttet seg av senterets gratis nettressurser har fått verktøy til å ta opp tematikk som ellers kan føles uforutsigbare og kontroversielle.

I 2021 har 22. juli-senteret gjennomført flere seminarer for lærerstudenter for å ruste fremtidens lærere til å fremme likestilling, freds- og ikkevoldskultur, globalt medborgerskap og verdsetting av kulturelt mangfold for sine elever. Seminarene skal også bidra til å innfri målet om å etablere og oppgradere utdanningstilbud som er barnevennlige, og som ivaretar hensynet til kjønnsforskjeller og til personer med nedsatt funksjonsevne og sikrer trygge, ikke-voldelige, inkluderende og effektive læringsmiljø for alle. 22. juli-senteret etterstreber at det skal være likeverdige, nyttige og gode undervisnings- og læringsopplevelser uansett funksjonsnivå i undervisning og ved utstillingsbesøk. Utstillingene ivaretar hensynet til universell utforming gjennom teksting av filmer, bruk av teleslynge og gi adekvat tilgang for mennesker med bevegelseshemming. Gjennom den økte satsingen på digital plattform og bruk av digitale verktøy vil senteret at formidling og undervisning er anvendelig, tilrettelagt og lett tilgjengelig for alle.

Likestilling mellom kjønnene

22. juli-senteret formidler hvordan antifeminismen er en vesentlig del av ideologien bak terrorangrepet 22. juli, og hvordan det terroristens tankegods krenker kvinner og svekker likestilling mellom kjønnene. Vi formidler antifeminismens konsekvenser i Norge og i resten av verden gjennom å identifisere tankesettet som en rød tråd gjennom flere terrorangrep og voldshendelser i nyere tid.

Ren energi til alle

Gjennom digitale læringsressurser har vi bidratt til at skoleklasser og øvrig publikum har tilgang til ressurser og kunnskap om senterets tematikk uavhengig av hvor de befinner

seg geografisk. Gjennom å tilby digitale undervisningsopplegg begrenses behovet for fysiske reiser til Oslo. På nettsidene våre oppfordrer vi besøkende om å benytte kollektivtransport og vi har lett tilgjengelig sykkelstativ rett utenfor inngangen. Ansatte kan trygt og enkelt oppbevare private sykler på arbeidsplassen. Senteret har to el-sykler som kan brukes av ansatte til eksterne møter. Vi har relativt lite reisevirksomhet, og prioriterer digitale møter fremfor å reise hvis mulig,

Mindre ulikhet

Vi underviser om inkluderende verdier og om hvordan samfunnet og enkeltpersoner kan forebygge utenforskap og motvirke diskriminering. Senteret prøver å skape bevissthet om hvordan ikke-inkluderende holdninger utgjør en sentral del av ideologien bak terrorangrepet 22. juli 2011, og underviser om hvordan diskriminering skader et samfunn og motvirker viktige demokratiske prinsipper for deltakelse og inkludering. 22. juli-senteret arbeider for å ha et inkluderende og mangfoldig arbeidsmiljø, og senteret etterstreber at alle rekruterings- og ansettelsesprosessene reflekterer mangfoldet i samfunnet.

Bærekraftige byer og lokalsamfunn

22. juli-senteret formidle materiell kulturarv for fremtidige generasjoner gjennom å bevare gjenstander og elementer tilknyttet senterets tematikk. Senteret formidler Regjeringskvartalets lange historie gjennom en rekke filmer og trykket materiell. Senteret har samlet inn og bevart gjenstander fra Regjeringskvartalet som kan bidra til å formidle historien før, under og etter terrorangrepet 22. juli 2011. Vi har lagt til rette for at senteret skal kunne motta, samle inn, bevare, stille ut og formidle gjenstander knyttet til terrorangrepet 22. juli 2011, åstedene for angrepet og historiene om menneskene terrorangrepet rammet.

Fra etableringen i 2015 har 22. juli-senteret arbeidet for å ivareta åstedsdimensjonen for både læring og minne, gjennom å bevare de autentiske sporene etter terrorangrepet i senterets lokaler i Høyblokken. Dette arbeidet fortsetter når 22. juli-senteret skal bidra til realiseringen av nytt permanent senter i regjeringskvartalet.

Ansvarlig forbruk og produksjon

De midlertidige lokalene til 22. juli-senteret benytter eksisterende byggingsmasse, og det har vært et gjennomgående fokus på gjenbruk og bruk av bærekraftige materialer i bygget, innredning og i utstillingene. Materiell som er brukt innvendig er skånsomt satt opp og kan lett fjernes når Teatergata 10 omstilles til videre bruk etter at senteret flytter. Teatergata 10 forlates bedre rustet for videre bruk enn da renoveringen startet. Ved nødvendige nyanskaffelser vil vi vurdere muligheten for gjenbruk i permanent senter, slik at vi kan ta med oss mest mulig utstyr, møbler og annet materiell. I undervisningsrommet har vi valgt å gjenbruke og tilpasse møblene fra Høyblokken fremfor å bestille nye. 22. juli-sentret resirkulerer avfall.

I driften av 22. juli-senteret har miljøprofil og dokumentasjon på bærekraftig produksjon vært en viktig del av anbud og innkjøp. Ved valg av leverandører har senteret satt som mål å ha transporttjenester med lavt utslipp av CO₂, og etterstrebet å handle så lokalt og nasjonalt som mulig. Både i utstillingen og på kontoret har 22. juli-senterets ønsket å anskaffe IKT-utstyr med lang levetid. Leverandøren av kontormøbler skal prioritere miljømerkede eller miljøtilpassede produkter.

4.3 Samfunnssikkerhet og beredskap

Vi viser til rapporteringskravene i tildelingsbrevet.

22. juli-senteret gjennomførte en ROS-analyse i 2020. I etterkant har vi gjennomført begrensede ROS-analyser i vurderingen av muligheten for å opprettholde drift, undervisning og formidling under pandemien. I den ordinære ROS-analysen har vi identifisert påsatt brann, skadelige postforsendelser, terrorhandlinger og truende handlinger mot publikum og ansatte som å ha høyest risiko for virksomheten.

22. juli-senteret har ikke utviklet noe eget krise- og beredskapsplanverk ut over branninstruks, evakueringsplan og varslingsliste. Virksomheten er liten, og ved en krise vil direktør og administrasjonen sette krisestab. Vi utarbeidet styringsdokument for sikkerhet i 2020, hvor sikkerhetsorganisasjonen er beskrevet.

Virksomheten har vært stengt i lange perioder de siste to årene og vi har ikke avholdt kriseøvelse. Vi planla en evakueringsøvelse høsten 2021, og hadde derfor en teknisk test av brannklokkene. Denne avdekket store tekniske problemer med varslingssystem og brannklokker. Forholdene ble utbedret av Statsbygg rundt årsskiftet 2021/2022.

22. juli-senteret har utarbeidet rutiner for månedlig vurdering av tilstanden til gjenstandene som stilles ut i utstillingen. Disse rutinene skal inngå i en større sikringsplan for utstilte og magasinerte gjenstander som senteret har ansvar for.

4.4 Håndtering av covid-19-pandemien

22. juli-senteret har evaluert vår håndtering av covid-19-pandemien. Administrasjonen utarbeidet et utkast til evaluering basert på møter med tillitsvalgt, verneombud og ansatte under pandemien. Tillitsvalgt, verneombud og ansatte kom deretter med innspill før rapporten ble ferdigstilt.

En særskilt utfordring har vært at 22. juli-senteret må forholde seg til nasjonale og lokale smittevernregler, smittevernregler for ungdomsskoler og videregående skoler samt retningslinjer for museumsdrift. Vi har både hatt ansvar for å ivareta skoleelever i undervisning hos oss, publikum i utstillingen og våre egne ansatte. Dette har gjort det ekstra utfordrende å planlegge den daglige driften.

Nedstengning og smittevernregler hadde meget stor betydning for virksomheten, vi måtte blant annet avlyse mye av undervisningstilbudet. De viktigste læringspunktene var at vi fikk produsert mye på hjemmekontor, blant annet har vi utviklet et mer omfattende digitalt tilbud enn vi ellers ville hatt kapasitet til. Pandemien har vist hvor viktig det er å ha fungerende IKT-løsninger, akseptable nettløsninger hjemme og nok kompetanse til å benytte utstyr. Videre har pandemien vist hvor viktig et godt samarbeid med tillitsvalgt og verneombud er, vi har sammen fått til gode løsninger for å ivareta en mest mulig normal drift under helt unormale betingelser. Vi har også sett hvor viktig det er å kjenne utstillingen og innkjøpsrutiner godt, slik at vi raskt får etablert gode løsninger for endringer i utstillingen, nye rutiner og innkjøp av utstyr til hjemmekontor.

4.5 Tilstand for kjønnslikestilling

22. juli-senteret har to ulike stillingsgrupper: Ansatte i ordinære stillinger har ansvar for virksomhetens arbeid med undervisning, produksjon av utstillinger, samling, senterets drift osv.

I tillegg har 22. juli-senteret ni ansatte i deltidsstillinger som utstillingsverter i turnus. Utstillingene i 2021 var åpen fem timer torsdag – søndag. Det er ni ansatte i slike stillinger, flertallet er studenter.

I det følgende beskrives de ordinære stillingene, da redegjørelsesplikten ikke omfatter stillinger som utgjør mindre enn 20 timer per uke. 22. juli-senteret er en liten virksomhet. Av hensyn til anonymiteten publiserer vi ikke tall for grupper som utgjør færre enn fem ansatte. Oversikten gjelder fra 1. januar 2022.

Kjønnsbalansen i virksomheten

Kjønn	Antall
Kvinner	10
Menn	3
Totalt	13

Alle ansatte i ordinære stillinger er fast ansatt. Alle ansatte i ordinære stillinger arbeider heltid. Ingen ansatte hadde foreldrepermisjon i 2021.

Totalt utgjør gjennomsnittslønnen for kvinner 117,5% av gjennomsnittslønnen for menn.

22. juli-senteret har jobbet aktivt for å rekruttere flere menn. Ved etableringen i 2019 hadde senteret ti kvinner og en mann ansatt i ordinære stillinger.

Stillingene o 22. juli-senteret etter kjønn

Stilling	Kvinner	Menn
Direktør	1	0
Seniorrådgiver	6	1
Rådgiver	3	2
Totalt	10	3

5. Vurdering av framtidsutsikter

22. juli-senteret står ovenfor mange muligheter og utfordringer i tiden som ligger foran oss. I 2021 var det 10 år siden terrorangrepene 22. juli 2011. I markeringsåret har vi gjennomført en rekke prosjekter sammen med våre samarbeidspartnere.

Markeringsåret har gitt oss nye erfaringer, nye perspektiver og kunnskap som vil bli innarbeidet i våre kommende undervisningstilbud og øvrige prosjekter. Når 10-årsmarkeringen nå er over har 22. Juli-senteret fokus på at vi skal fortsette å minnes de 77 som mistet livet under terrorangrepet, vi skal bidra til at de aldri glemmes. Vi skal fortsette å formidle årsaker til og konsekvensene av terrorangrepet og særlig fortelle historien til de vi mistet og til de som ble berørt.

Forskningsbidrag dokumenterer hvilken virkning terrorhandlinger kan ha for ettertiden, både for etterlatte, overlevende, andre direkte berørte og for samfunnet som helhet. Norsk kompetansesenter for forskning på vold og traumatisk stress (NKVTS) har i flere forskningsprosjekter om etterlatte, overlevende og andre berørte etter terrorangrepene 22. juli dokumentert langtidseffektene terroren har for dem som blir rammet. Noen av deres resultater er gjengitt i utstillingen, og er ett av flere perspektiver når vi gjennomfører vitnesamtaler med overlevende i undervisningsopplegget *Min historie - Personlige fortellinger fra og om 22. juli*. Terrors virkninger for enkeltmennesker og for samfunnet som helhet vil fortsette å være et sentralt tema for 22. juli-senteret.

I sin nasjonale trusselvurdering for 2022 beskriver PST at personer med høyreekstrem eller ekstrem islamistisk overbevisning vil utgjøre den største terrortrusselen mot Norge det kommende året. PST vurderer det som mulig at både høyreekstremister og ekstreme islamister vil forsøke å gjennomføre terrorhandlinger i Norge. Potensielle terrorister blir radikalisert både gjennom fysisk kontakt med andre ekstremister og på digitale arenaer. En eventuell mobilisering og terrorplanlegging innværende år vil primært foregå gjennom kontakt på digitale nettverk. En eventuell terrorhandling vil sannsynligvis bli gjennomført av en enkeltperson, med angrepsmidler som er lett tilgjengelige for gjerningspersonen, mot mål som inngår i dens fiendebilde. I det siste året har PST registrert økt aktivitet blant personer som fremmer antistatlig tankegods.

Dette er særlig relatert til konspirasjonsteorier rundt covid-19-pandemien. Det er lite sannsynlig at disse personene vil forsøke å gjennomføre terroraksjoner, men det er en mulighet for at enkelte vil radikaliseres.

Trusselbildet kan få konsekvenser for 22. juli-senteret både i form av sikkerhet og varetakelse av senterets ansatte, publikum og fysiske lokaler. Arbeidet med ROS-analyser og sikkerhetstiltak vil derfor prioriteres i tiden fremover. Trusselvurderingen har også konsekvenser for senterets faglige formidling og dialog med sentrale samarbeidspartnere.

I fremtidens undervisningstilbud vil temaer som hatefulle ytringer, trusler og konspirasjonsteorier på nett viktige som diskusjonsgrunnlag, og tematikken ser dessverre ut til å bli mer aktuell i tiden som ligger foran oss. Senteret opplever en stor etterspørsel etter digitale og ordinære undervisningsopplegg. Et fremtidsperspektiv er at arbeidet med å videreutvikle minne- og læringssenteret i Teatergata vil fortsette, og 22. juli-senterets største utfordring er høy etterspørsel og mangel på kapasitet. Det vil derfor være nødvendig å styrke senterets evne til levere undervisning og formidlingstjenester i årene som kommer, og bygge opp en organisasjon som har nok ressurser og kompetanse ved åpningen av det permanente senteret. For å lykkes med å nå målkravene og forventninger om økning av besøkstall vil det være nødvendig å starte rekrutteringsarbeidet i god tid før det nye senteret åpnes.

Et viktig mål for 22. juli-senteret vil være å videreutvikle vår digitale plattform og våre ulike digitale formidlingstilbud. Dette arbeidet vil styrke vårt samfunnsoppdrag som et nasjonalt senter og gjøre det mulig å ytterligere forbedre det digitale undervisningstilbudet til skoler og lærere i hele landet, også etter pandemien. Som årsrapporten viser har senterets undervisningstilbud nådd flest elever i Oslo og Viken, men vi har potensial til å nå ut til flere gjennom en økt digital satsning.

I årene som ligger foran oss vil også arbeidet med permanent senter intensiveres. 22. juli-senteret ser frem til dette viktige arbeidet i samarbeid med Statsbygg,

Støttegruppen, AUF og en rekke forsknings- og formidlingsinstitusjoner i inn- og utland. Det er avgjørende at involverings- og byggeprosessen skjer med god og grundig involvering, slik at prosessen og samspillsfasen skjer på en tilfredsstillende måte. For å lykkes i dette arbeidet trenger 22. Juli-senteret å tilføres nye personalressurser som har den nødvendige kompetanse i et så stort byggeprosjekt. 22. Juli-senteret ønsker derfor å utvide sin virksomhet i møte med denne viktige og spennende utfordringen.

22. juli-senteret står foran en periode med mange og viktige oppgaver. Senterets faglige og organisatoriske oppgaver forventes å økes i årene fremover, og vi ser frem til å videreutvikle vår rolle i et sentralt samfunnsoppdrag.

6. Årsregnskap

Ledelseskommentarer

22. juli-senteret, ble av 01.07.2019, en forvaltningsvirksomhet underlagt Kunnskapsdepartementet. 22. juli-senteret er en bruttobudsjettet virksomhet som fører regnskap etter de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Årsregnskapet utgjør del VI av årsrapporten til Kunnskapsdepartementet.

22. juli-senteret revideres av Riksrevisjonen. Revisjonsberetningen kan finnes på www.22julisenteret.no når den er offentlig tilgjengelig.

22. juli-senteret skal formidle kunnskap om terrorangrepet i Regjeringskvartalet og på Utøya 22. juli 2011. Gjennom utstillinger, undervisning og dokumentasjon, vil 22. juli-senteret bidra til en historiebevisst forvaltning av minnet om terrorangrepet, for skoleverket og allmennheten.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og økonomiregelverket i staten og de krav som er stilt fra overordnet departement tildelingsbrev og tillegg til tildelingsbrev. Virksomhetsleder mener regnskapet gir et dekkende bilde av disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

Kap.251 post 01

Regnskapet for 2021 har et mindreforbruk på 1.323.995.

Covid-19

22. juli-senterets hovedvirksomhet er å ta imot publikum og skoleklasser. Utbruddet av Covid-19 og de restriksjonene som har fulgt med har dessverre ført til en begrenset publikumsaktivitet. En konsekvens av dette har vært mindre arbeid for ansatte i lave stillingsprosenter og på tilkallingskontrakter som bemanner resepsjonen i åpningstiden. Virksomheten har stukket seg langt i å finne alternative arbeidsoppgaver, men summen av det hele er lavere personalutgifter enn estimert.

10 årsmarkering

I 2021 var det 10 år siden terrorangrepet 22. juli 2011. I den forbindelse skulle det etter planen gjennomføres en rekke arrangementer fordelt utover året. Smitteverntiltak knytta til pandemien har gjort det utfordrende å planlegge og gjennomføre alle planlagte aktiviteter. Blant annet ble utgivelsen av den planlagte publikasjon utsatt til 2022.

Utvikling av digital plattform

For å møte forventningene i tildelingsbrevet, er det igangsatt et arbeid om å utvikle nye nettsider som i større grad innretter seg mot skoleverket enn hva dagens nettsideløsning evner. Det oppsto forsinkelser i fremdriften da konkurransen for å utvikle nettstedet måtte utlyses to ganger.

Kap.226 post 21 (kan overføres)

Regnskapet for 2020 har et mindreforbruk på 595.284.

Pandemien har også hindret planlagt dokumentasjon av "Historier om de vi mistet". Planlagte utgifter til prosjektet, blant annet reisekostnader, lønn og filminnspilling kunne ikke brukes og prosjektet måtte utsettes til 2022.

Tildelte midler til 10 årsmarkeringen var budsjettetert til en publikasjon. For å favne all aktivitet i markeringsåret ble endelig produksjon av denne utsatt til 2022.

Lena Fahre

Direktør

22. juli-senteret

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2019 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Artskontorapporteringen

Oppstillingen av artskontorapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke rapportert som en inntekt til statsregnskapet og derfor ikke vist som inntekt i artskontorapporteringen.

Statlige regnskapsprinsipper

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Bruttobudsjetterte virksomheter har en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Virksomheten resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Leieavtaler

Virksomheten har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 50 000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrasket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Beholdninger omfatter varer for salg og driftsmateriell som benyttes i eller utgjør en integrert del av virksomhetens offentlige tjenesteyting. Innkjøpte varer er verdsatt til anskaffelseskost ved bruk av metoden først inn, først ut (FIFO). Beholdninger av varer er verdsatt til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Beholdninger av driftsmateriell er verdsatt til anskaffelseskost. *Dersom virksomheten har valgt å nedskrive driftsmateriell omtales dette her.*

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet med statskassen.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres ikke likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Virksomhet: 22. JULI-SENTERET

Rapport kjørt: 02.02.2022 12:11:24

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2021

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2021	Merutgift (-) og mindreutgift
0226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen 22. juli-senteret	21	Særskilte driftsutgifter		1 800 000	1 204 716	595 284
0251		01	Driftsutgifter		16 862 000	15 538 005	1 323 995
1633		01	Nettoordning for mva i staten		0	812 465	
Sum utgiftsført					18 662 000	17 555 186	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling*	Regnskap 2021	Merinntekt og mindreinntekt(-)
5309		29	Tilfeldige inntekter	0	25 460	
5700		72	Motkonto AGA	0	1 285 099	
Sum inntektsført			0	1 310 559		

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

16 244 627

Kapitalkontoer

60095301	Norges Bank KK /innbetalinger					340 615	
60095302	Norges Bank KK/utbetalinger					-16 476 619	
702965	Endring i mellomværende med statskassen					-108 622	
Sum rapportert						0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

		02.12.2021	31.12.2020	Endring
xxxxxx	[Aksjer]			0
702965	Mellomværende med statskassen	-457 436	-348 814	-108 622

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler). Se note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år for nærmere forklaring.

22. JULI-SENTERET

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
25 101	879 000	15 983 000	16 862 000
22 621	1 000 000	800 000	1 800 000

Virksomhetsregnskap for bruttobudsjetterte virksomheter i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS)

Oppstilling av artskontorrapporteringen 02.12.2021

	31.12.2021	31.12.2020
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra gebyrer	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
Salgs- og leieinnbetalinger	0	0
Andre innbetalinger	0	0
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>	0	0
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	10 752 698	8 872 613
Andre utbetalinger til drift	2 628 364	3 435 999
<i>Sum utbetalinger til drift</i>	13 381 062	12 308 612
Netto rapporterte driftsutgifter	13 381 062	12 308 612
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>	0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	3 361 659	17 332 273
Utbetaling til kjøp av aksjer	0	0
Utbetaling av finansutgifter	0	0
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>	3 361 659	17 332 273
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	3 361 659	17 332 273

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	0	0

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Utbetalinger av tilskudd og stønader	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	0	0

Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *

Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	25 460	20 600
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	1 285 099	941 464
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	812 465	1 667 378
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>	-498 094	705 314

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	16 244 627	30 346 199
---	-------------------	-------------------

Oversikt over mellomværende med statskassen **

	02.12.2021	31.12.2020
Fordringer på ansatte	0	0
Kontanter	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-461 603	-345 150
Skyldige offentlige avgifter	0	0
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse	0	0
Mottatte forskuddsbetalinger	0	0
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m.)	4 882	0
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger	-715	0
Sum mellomværende med statskassen	-457 436	-345 150

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

** Spesifiser og legg til linjer ved behov. [Se veiledning over hva som skal inngå som en del av mellomværende med statskassen.](#)

[Innholdfortegnelse](#)**Resultatregnskap**

	Note	31.12.2021	31.12.2020
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	18 607 239	12 600 220
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	0	0
Inntekt fra gebyrer	1	0	0
Salgs- og leieinntekter	1	0	0
Andre driftsinntekter	1	0	0
<i>Sum driftsinntekter</i>		<i>18 607 239</i>	<i>12 600 220</i>
Driftskostnader			
Varekostnader		0	0
Lønnskostnader	2	11 333 864	8 598 683
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	4 808 534	1 840 451
Nedskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	0	0
Andre driftskostnader	5	2 464 840	2 161 086
<i>Sum driftskostnader</i>		<i>18 607 239</i>	<i>12 600 220</i>
Driftsresultat		0	0
Finansinntekter og finanskostnader			
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	6	0	0
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		<i>0</i>	<i>0</i>

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten*Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten*

0

0

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten*Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten*

0

0

[Innholdfortegnelse](#)**Balanse**

	Note	31.12.2021	31.12.2020
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	1 445 779	509 450
Immaterielle eiendeler under utførelse	3	0	0
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		<i>1 445 779</i>	<i>509 450</i>
II Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	4	0	0
Maskiner og transportmidler	4	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	15 966 415	18 770 731
Anlegg under utførelse	4	421 112	0
Infrastruktureiendeler	4	0	0
<i>Sum varige driftsmidler</i>		<i>16 387 527</i>	<i>18 770 731</i>
III Finansielle anleggsmidler			
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Sum anleggsmidler		17 833 306	19 280 181

B. Omløpsmidler

I Beholdning av varer og driftsmateriell

Sum beholdning av varer og driftsmateriell		0	0
--	--	---	---

II Fordringer

Andre fordringer	7	339 855	137 021
Sum fordringer		339 855	137 021

III Bankinnskudd, kontanter og lignende

Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		0	0
---	--	---	---

Sum omløpsmidler		339 855	137 021
-------------------------	--	----------------	----------------

Sum eiendeler drift		18 173 161	19 417 203
----------------------------	--	-------------------	-------------------

IV Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer

Sum fordringer vedr. innkrevingsvirksomhet og andre overføringer		0	0
--	--	---	---

Sum eiendeler		18 173 161	19 417 203
----------------------	--	-------------------	-------------------

Statens kapital og gjeld

	Note	31.12.2021	31.12.2020
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapi			
Sum virksomhetskapi		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	6	16 323 050	18 297 538
Sum avregninger		16 323 050	18 297 538
Sum statens kapital		16 323 050	18 297 538

D. Gjeld**I Avsetning for langsiktige forpliktelser**

Avsetninger langsiktige forpliktelser	0	0
Sum avsetninger for langsiktige forpliktelser	0	0

II Annen langsiktig gjeld

Øvrig langsiktig gjeld	0	0
Sum annen langsiktig gjeld	0	0

III Kortsiktig gjeld

Leverandørgjeld		21 426	18 490
Skyldig skattetrekk		461 603	345 150
Skyldige offentlige avgifter		160 748	89 576
Avsatte feriepenger		919 580	716 719
Annen kortsiktig gjeld	8	286 754	-50 271
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		<i>1 850 111</i>	<i>1 119 664</i>

Sum gjeld		1 850 111	1 119 664
------------------	--	------------------	------------------

Sum statens kapital og gjeld drift		18 173 161	19 417 203
---	--	-------------------	-------------------

IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer

<i>Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
--	--	----------	----------

Sum statens kapital og gjeld		18 173 161	19 417 203
-------------------------------------	--	-------------------	-------------------

Virksomhet: 22. JULI-SENTERET[Innholdfortegnelse](#)**Note 1 Driftsinntekter**

	31.12.2021	31.12.2020
Inntekt fra bevilgninger*		
Inntekt fra bevilgninger	18 607 239	12 600 220
Sum inntekt fra bevilgninger	18 607 239	12 600 220

*Etter de statlige regnskapsstandardene beregnes inntekt fra bevilgninger for bruttobudsjetterte virksomheter som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

For informasjon om mottatte bevilgninger se oppstilling av bevilgningsrapportering.

Inntekt fra tilskudd og overføringer

Tilskudd fra Norges forskningsråd	0	0
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	0	0
Tilskudd fra EU	0	0
Andre tilskudd og overføringer	0	0
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	0	0

Inntekt fra gebyrer

Gebyrer	0	0
Sum inntekt fra gebyrer	0	0

Salgs- og leieinntekter

Salgsinntekt, avgiftspliktig	0	0
Salgsinntekt, avgiftsfri	0	0
Salgsinntekt, unntatt avgiftsplikt	0	0
Leieinntekter	0	0
Uopptjent inntekt	0	0

Sum salgs- og leieinntekter**0 0****Andre driftsinntekter**

Gevinst ved avgang av anleggsmidler	0	0
Andre driftsinntekter	0	0

Sum andre driftsinntekter**0 0****Sum driftsinntekter****18 607 239 12 600 220**

Note 2 Lønnskostnader

	31.12.2021	31.12.2020
Lønn	8 001 299	5 683 990
Feriepenger	919 580	718 292
Arbeidsgiveravgift	1 356 271	907 695
Pensjonskostnader*	948 101	700 104
Lønn balanseført ved egenutvikling av anleggsmidler (-)**	0	0
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-344 547	-747 117
Andre ytelser	453 161	1 335 719
Sum lønnskostnader	11 333 864	8 598 683

Antall utførte årsverk	12,08	9,25
-------------------------------	--------------	-------------

* Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2021 er 2,0 prosent. Premiesatsen for 2020 var 2,0prosent.

** Inneholder lønn og sosiale kostnader (feriepenger, arbeidsgiveravgift og pensjonskostnader).

Note 3 Immaterielle eiendeler

	Programvare og lignende rettigheter	Immaterielle eiendeler under utførelse	Sum
KONTI	102-106	107	
Anskaffelseskost 01.01.	580 532	0	580 532
Tilgang i året	1 145 131	0	1 145 131
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0
Fra immaterielle eiendeler under utførelse til annen gruppe i året	0	0	0
<i>Anskaffelseskost</i>	<i>1 725 663</i>	<i>0</i>	<i>1 725 663</i>
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	71 082	0	71 082
Ordinære avskrivninger i året	208 802	0	208 802
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0
Balanseført verdi 02.12.2021	1 445 779	0	1 445 779

Avskrivningssatser (levetider)	5 år / lineært	Ingen avskrivning	
--------------------------------	----------------	----------------------	--

Avhendelse av immaterielle eiendeler i 2021:

Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0

Note 5 Andre driftskostnader

	31.12.2021	31.12.2020
Husleie	150 000	55 830
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	287 643	276 980
Leie maskiner, inventar og lignende	287 479	82 379
Mindre utstyranskaffelser	204 704	131 718
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	3 375	0
Kjøp av konsulenttenester	587 731	720 686
Kjøp av andre fremmede tjenester	236 129	539 831
Reiser og diett	70 264	95 022
Tap og lignende	0	0
Øvrige driftskostnader	637 515	258 640
Sum andre driftskostnader	2 464 840	2 161 086

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

Gjenstående varighet

Type eiendel

	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	Infrastruktur eiendeler	Sum
Varighet inntil 1 år	235 982	150 000		124402		510 384
Varighet 1-5 år						0
Varighet over 5 år						0
Kostnadsført leiebetaling for perioden	235 982	150 000	0	124 402	0	510 384

Virksomheten leier lagerplass med varighet på 1 år på rapporteringstidspunktet. Årlig leiekostnad er kroner 150.000.
 Virksomheten leier bildelisenser med varighet på 1 år på rapporteringstidspunktet. Årlig leiekostnad er kroner 44.134.
 Virksomheten leier datamaskiner med en varighet på 1 år på rapporteringstidspunktet. Årlig leiekostnad er kroner 122.360.
 Virksomheten leier kildevannskjøler med varighet på 1 år på rapporteringstidspunktet. Årlig leiekostnad er kroner 2.042.
 Virksomheten leier tjeneste ifm smittesporing med varighet på 1 år på rapporteringstidspunktet. Årlig leiekostnad er kroner 7.188.
 Virksomheten leier lisens på avvikssystem med varighet på 1 år på rapporteringstidspunktet. Årlig leiekostnad er kroner 10.536.
 Virksomheten leier lisens på personalhåndbok med varighet på 1 år på rapporteringstidspunktet. Årlig leiekostnad er kroner 10.495.
 Virksomheten leier lisens på bilde og videoredigeringsverktøy på 1 år på rapporteringstidspunktet. Årlig leiekostnad er kroner 19.746.
 Virksomheten leier lisens på prosjektplanleggingsverktøy på 1 år på rapporteringstidspunktet. Årlig leiekostnad er kroner 16.163.
 Virksomheten leier lisens på arkivsystem på 1 år på rapporteringstidspunktet. Årlig leiekostnad er kroner 127.720.

Note 6 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen (bruttobudsjetterte virksomheter)

A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen (kongruensavvik)

31.12.2021 31.12.2020

Avregnet med statskassen i balansen	16 323 050	18 297 538	-1 974 488
--	-------------------	-------------------	-------------------

Endring i avregnet med statskassen

Konsernkontoer i Norges Bank

Konsernkonto utbetaling	-16 476 619
Konsernkonto innbetaling	340 615
Netto trekk konsernkonto	-16 136 004

Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomheten drift (er gjennomstrømningsposter)

- Innbetaling innkrevingsvirksomhet og andre overføringer	0
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer	0

Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen

+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991)	18 607 239
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)	-1 310 559
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)	813 813

Andre avstemmingsposter

Spesifikasjon av andre avstemmingsposter	0
--	---

Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto

1 974 488

Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen

0

Sum endring i avregnet med statskassen *

1 974 488

*Sum endring i avregnet med statskassen skal stemme med periodens endring ovenfor.

Diff: 0

Note 6B Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen (bruttobudsjetterte virksomheter)

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2021	31.12.2021	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Immaterielle eiendeler	1 445 779		1 445 779
Varige driftsmidler	16 387 527		16 387 527
<i>Sum</i>	<i>17 833 306</i>	<i>0</i>	<i>17 833 306</i>
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Omløpsmidler			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	0	0	0
Kundefordringer	0	0	0
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	0	0	0
Andre fordringer	339 855	0	339 855
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>339 855</i>	<i>0</i>	<i>339 855</i>
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Avsetninger langsiktige forpliktelser	0	0	0
Øvrig langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-21 426	0	-21 426
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-461 603	-461 603	0
Skyldige offentlige avgifter	-160 748	0	-160 748
Avsatte feriepenger	-919 580	0	-919 580
Mottatt forskuddsbetaling	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-286 754	4 167	-290 920
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>-1 850 111</i>	<i>-457 436</i>	<i>-1 392 675</i>
Sum	16 323 050	-457 436	16 780 487

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport).

Note 7 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2021	31.12.2020
Forskuddsbetalt lønn	0	0
Reiseforskudd	0	0
Personallån	0	0
Andre fordringer på ansatte	0	0
Forskuddsbetalte leie	135 023	30 147
Andre forskuddsbetalte kostnader	135 511	76 835
Andre fordringer	69 320	30 040
Sum andre kortsiktige fordringer	339 855	137 021

Note 8 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2021	31.12.2020
Skyldig lønn	-4 882	0
Annen gjeld til ansatte	290 920	-50 271
Påløpte kostnader	0	0
Avstemmingsdifferanser ved rapportering til statsregns	715	0
Avsatt pensjonspremie til SPK, arbeidsgiverandel	0	0
Annen kortsiktig gjeld	0	0
Sum annen kortsiktig gjeld	286 754	-50 271